

Звіт
ректора Харківського національного медичного університету
Капустника Валерія Андрійовича про виконання умов контракту
з Міністерством охорони здоров'я України за 2023 рік

Харківський національний медичний університет у 2023 році продовжував свою діяльність на підставі положень Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про наукову та науково-дослідну діяльність», Статуту університету та інших нормативно-правових актів України.

Цей рік університет працював в умовах військового стану, перебуваючи безпосередньо поблизу зони бойових дій. Організація діяльності закладу та впровадження відповідних заходів дозволили зберегти основу кадрового і наукового потенціалу, матеріальні (будівлі та обладнання) та інтелектуальні цінності, розвинути різні форми міжнародної співпраці із закордонними колегами та закладами, завершити всі заходи з процесу реорганізації та приєднання до закладу Харківської медичної академії післядипломної освіти. Було докладено максимальних зусиль для збереження контингенту здобувачів освіти різних рівнів навчання.

Заклад працював на розвиток і зміг покращити свої позиції. За показниками рейтингу «Топ-200 Україна 2023» у поточному році університет зайняв 23-є місце, що краще порівняно з 2022 роком (25 місце). Серед медичних шкіл країни університет посідає 3-є місце (4-те у 2022 році). За критеріями рейтингу uniRank університет має 41 позицію з 192 ЗВО України та 1- серед медичних. Університет демонструє високі показники публікаційної активності, зокрема, за кількістю цитувань та публікацій, які за звітний період зросли та продовжують показувати позитивну динаміку (Індекс Гірша: Scopus – 53 (↑ 10), Web of Science – 45 (↑13)). Зберігає університет свої позиції і на міжнародному полі, співпраця з закордонними інституціями різного рівня реалізувалася за 91 діючим договором (меморандумом). ХНМУ є членом більш ніж 10 авторитетних академічних асоціацій та мереж світу. Незважаючи на воєнний стан, в університеті злагоджено та ефективно було проведено вступну кампанію. ХНМУ реалізує освітню діяльність за 23 освітніми програмами, частка акредитованих програм складає 100% та має міжнародне визначення якості освітньої діяльності, що підтверджено чинним сертифікатом міжнародної інституціональної акредитації (НААР/IAAR).

Структура університету відповідає статутним завданням університету та представлена 3 ННІ, 8 факультетами, 88 кафедрами, 3 клініками та клінічними центрами, 2 НДІ, 1 інститутом мітохондріальної та епігеномної медицини, 5 центрами соціального та медичного спрямування. Завершені організаційні та правові заходи з реорганізації Харківської академії післядипломної освіти. Відповідаючи на виклики часу, в університеті створені та працюють Учбово-тренінговий центр тактичної медицини ХНМУ та Центр психічного здоров'я ХНМУ.

Кадрова політика

Одним з головних питань року залишалось збереження якісного професорсько-викладацького складу університету. Впровадження кадровою службою цілеспрямованих та послідовних управлінських рішень дозволило не тільки максимально зберегти існуючий кадровий склад, а і у стислий термін провести всі заходи впорядкування кадрових питань на кафедрах, які були введені в склад університету після реорганізації ХМАПО.

Всі науково-педагогічні працівники університету працюють за відповідними трудовими договорами (контрактами), які укладені за результатами конкурсного відбору. Впродовж звітнього року було організовано три конкурсних відбори, за результатами яких були заповнені вакантні посади НПП, а також обрані завідувачі 27 кафедр.

На кінець 2023 року в університеті навчально-виховний процес забезпечували 1027 (1155 у 2022 р.) штатних викладачів, зокрема, докторів наук – 210/20,8% (230 (20,45%) у 2022 р.), кандидатів наук – 591/57,55% (698 (60,43%) у 2022 р.). Частка викладачів з науковими ступенями та вченими званнями становила 74,9% (80,34% у 2022 р.). Не мають наукового ступеня 224/21,81 (227 осіб (19,65%) у 2022 р.) (табл. 1). За сумісництвом в університеті працювало 153 (183 у 2022 р.) викладачі, зокрема, 51/33,33% (50 (27,32% загальної кількості сумісників) у 2022 р.) докторів наук, 78/50,98% (107 (58,47%) у 2022 р.) кандидатів наук. Не мають наукового ступеня серед сумісників 24/15,69% (26 осіб (14,21%)).

Таблиця 1

Показники, що характеризують кадровий склад викладачів університету

Кількість викладачів	2021	2022	2023
За основним місцем роботи	984	1155	1027
Працюють за сумісництвом	142	183	153
Штатні викладачі, які не мають наукового ступеня (<i>питома вага від загальної кількості штатних викладачів</i>)	237 (24,08%)	189 (16,36)	224 (21,81%)
Кількість викладачів, які володіють англійською мовою	645 (57,28%)	735 (63,63%)	672 (65,43%)
- з них мають міжнародні сертифікати на рівні не нижче B2	360 (55,81%)	425 (57,82%)	391 (58,18%)

Наразі серед співробітників університету – 3 дійсні члени (академіки) НАМН України (О.М. Біловол, В.В. Бойко, Ю.І. Караченцев), 3 члени-кореспонденти НАМН України (О.Я. Гречаніна, В.М. Лісовий, В.І. Лупальцов), 9 лауреатів Державної премії України (В.В. Бойко, О.М. Біловол, О.Я. Гречаніна, А.Г. Істомін, І.А. Криворучко, В.М. Лісовий, В.І. Лупальцов, В.О. Сипливий, Ж.Д. Семидоцька), 20 заслужених діячів науки і техніки

України (О.М. Біловол, В.В. Бойко, О.Я. Гречаніна, Л.В. Журавльова, О.М. Ковальова, П.Г. Кравчун, І.А. Криворучко, В.І. Лупальцов, В.В. М'ясоєдов, Ж.Д. Семидоцька, С.І. Шевченко, Т.В. Фролова, Ю.І. Караченцев, К.І. Бодня, М.О. Корж, А.Є. Опарін, Б.М. Даценко, Т.М. Клименко, Г.І. Гарюк, М.М. Велигоцький), 2 заслужені працівники освіти України (Ю.О. Садовниченко, В.А. Капустник), 26 заслужених лікарів України (В.М. Лісовий, А.М. Дащук, О.М. Біловол, М.І. Березка, Н.М. Андон'єва, К.М. Сокол, Ю.В. Одинець, Г.Р. Муратов, І.В. Летік, К.Ю. Пархоменко, О.М. Пісоцький, В.М. Чеверда, В.О. Прасол, В.В. Кучерявченко, В.В. Негодуйко, А.О. Черняєва, І.П. Дунаєва, Р.А. Сафонов, Н.О. Кравчун, П.П. Рижко, Ю.Г. Федченко, К.Ю. Пархоменко, О.Є. Гавриков, В.Г. Карпенко, В.В. Слюсар, М.М. Хаустов), 1 заслужений працівник фармації України (Т.І. Єрмоленко), 2 заслужені працівники охорони здоров'я України (В.Т. Поліщук, Е.М. Хорошун). 15 співробітників університету наразі перебувають на службі у лавах ЗСУ.

При впровадженні різноманітних питань кадрової політики Університет продовжує зосереджуватися на реалізації можливих заходів не тільки з метою збереження, а й омолодження складу викладачів, залучення до педагогічної роботи молодих фахівців, їх професійного навчання та зростання. Керівники кафедр, підрозділів, структурних об'єднань працюють зі здобувачами та випускниками, залучаючи їх до наукової роботи на кафедрах, заохочуючи до вступу до аспірантури та докторантури. До викладацької діяльності запрошуються також випускники інших закладів вищої освіти, лікарі закладів охорони здоров'я.

Таблиця 2

Кількість викладачів пенсійного віку

	2021	2022	2023
Мають пенсійний вік (<i>% від загальної кількості викладачів</i>)	201 (20,4%)	294 (25,42%)	252 (25,2)

З 88 кафедр університету 79 очолюють доктори наук та 9 – кандидати наук.

Таблиця 3

Характеристика кадрового складу завідувачів кафедр

Завідувачі кафедр	2021	2022	2023
Усього	70	97	88
Пенсійного віку (<i>% від загальної кількості завідувачів кафедр</i>)	33 (47,14%)	43 (44,33%)	48 (54,54%)
Доктори наук (<i>% від загальної кількості завідувачів кафедр</i>)	62 (88%)	86 (89%)	79 (90%)
Особи без вченого звання професора та	8	11	9

наукового ступеня доктора наук (% від загальної кількості завідувачів кафедр)	(11%)	(11%)	(10%)
--	-------	-------	-------

Питання дотримання вимог трудової дисципліни в умовах продовження дії в країні військового стану постійно знаходиться під контролем керівництва та кадрової служби. Ця робота базується на виконанні вимог чинного законодавства, зокрема – вимог КЗпП України, Колективного Договору між адміністрацією та профспілкою працівників університету. З метою контролю дотримання вимог трудової дисципліни в університеті використовуються технічні рішення (АСУ, Moodle тощо). На кафедрах, у службах та підрозділах ведуться таблиці обліку робочого часу, які щомісячно надаються до відділу кадрів на перевірку та є підставою для нарахування заробітної плати.

У звітному періоді змогла повернутися до Харкова значна частина співробітників, які вимушені були евакуюватися на початку військових дій. З близько 270 викладачів, які на початок 2023 року перебували в інших регіонах країни, на кінець звітного року залишаються за межами Харківської області 129 осіб, а чисельність тих викладачів, які виїхали за межі України (у 2022 р. таких було 122) скоротилось до 66. З метою збереження кадрового потенціалу НПП особам, які вимушено покинули країну, надано різні форми відпусток або тимчасово призупинено трудові відносини до повернення на територію України.

В університеті існує **внутрішня система підвищення кваліфікації співробітників**, метою якої є створення умов для подальшого професійного розвитку науково-педагогічних працівників кафедр та співробітників підрозділів, формування та збереження кадрового потенціалу університету.

Підготовка науково-педагогічних кадрів насамперед проводиться через навчання в докторантурі та аспірантурі. За програмами підготовки докторів філософії отримують освіту 109 аспірантів, з них 58 на очній (бюджет), 15 на очній (контракт) і 36 на заочній формі. Якість підготовки PhD-аспірантів постійно перебуває в центрі уваги відповідних підрозділів університету.

Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників ХНМУ реалізується шляхом отримання другої вищої освіти за ОПП «Освітні, педагогічні науки», «Управління у сфері охорони здоров'я» магістерського рівня, проходження курсів підвищення педагогічної кваліфікації (Наказ МОН України від 10.09.2020 № 221-л, спеціальність «Освітні, педагогічні науки», післядипломна освіта, підвищення кваліфікації), стажування, зокрема, за кордоном, участі у сертифікаційних програмах, тренінгах, семінарах, вебінарах, майстер-класах тощо з метою вдосконалення загальних та професійних компетентностей у відповідності до Професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 23.03.2021 № 610. Крім того, в університеті діють сертифіковані програми розвитку педагогічної майстерності: Школа молодого викладача, Школа досвідченого лектора, Школа гарантів, а також спеціалізовані курси, зокрема, дистанційний курс «Основи методології розробки електронних курсів у сфері медичної освіти» тощо. У

звітному періоді 412 НПП отримали знання на заходах БПР у провідних провайдерів освітніх послуг щодо розвитку професійної, цифрової, мовленнєвої компетентностей, зокрема, 310 співробітників скористалися можливостями внутрішньої системи підвищення кваліфікації (педагогічної). Загальна кількість отриманих сертифікатів становить 1400.

Освітня діяльність університету

У 2023 році університет продовжував освітню діяльність за всіма напрямками. Незважаючи на складні умови, реалізовувалися відповідні заходи з метою забезпечення якості освіти, максимального наближення її до стандартів європейського рівня. Впроваджувалися заходи з удосконалення політики формування індивідуальної освітньої траєкторії для здобувачів освіти, що в сучасних умовах стало найактуальнішим завданням з огляду на питання збереження контингенту здобувачів освіти. Увагу було зацентровано на студентоцентрованості освітнього процесу. В університеті, враховуючи виклики сьогодення, постійно оновлюється та оптимізується інформаційно-освітнє середовище, реалізуються заходи щодо його доступності для всіх учасників освітнього процесу; здійснюється пошук, розвиток та подальше впровадження новітніх освітніх технологій; постійно в полі зору знаходиться питання популяризації культури академічної доброчесності; впровадження сучасних засобів моніторингу та підвищення якості надання освітніх послуг; забезпечення ефективної організації освітнього процесу; підвищення професійного рівня викладацького складу Університету тощо. З метою створення оптимальних умов для формування практичних навичок в університеті було запроваджено «гібридне навчання», що дозволило з урахуванням безпекових умов надати можливість здобувачам освіти відвідувати заняття очно та засвоювати практичні навички з використанням фантомів, тренажерів та інших засобів навчальної симуляції.

Значної уваги в університеті у звітному періоді приділено **розширенню площ укриттів**, облаштованих для проведення аудиторного навчання, що дозволяє залучати до оффлайн навчання більшу кількість здобувачів освіти з дотриманням безпекових вимог. За 2023 рік облаштовано **7 сховищ ХНМУ на 1200 посадкових місць, які отримали акти відповідності вимогам ДСНС**.

В університеті створена та постійно вдосконалюється внутрішня система забезпечення якості освіти у відповідності до європейських стандартів та процедур системи зовнішнього забезпечення якості освіти України.

Суворо дотримуються ліцензійні умови щодо оновлення та підтримки в актуальному стані відомостей про наукових, науково-педагогічних (педагогічних) працівників, а також відомостей про матеріально-технічне забезпечення за місцями провадження освітньої діяльності, що здійснюється відповідно до термінів, визначених п. 43 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою КМУ від 30 грудня 2015 р. №1187 (із змінами) в Державній електронній базі з питань освіти.

У 2023 році дві освітньо-професійні програми **успішно пройшли планові заходи зовнішньої оцінки якості надання освітніх послуг** -

процедуру акредитації Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти: (ОПП «Соціальна робота» першого (бакалаврського) рівня та ОПП «Управління у сфері охорони здоров'я» другого (магістерського) рівня освіти. 100 % діючих освітніх програм першого, другого та третього рівнів освіти акредитовані цим Агентством.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти ХНМУ включає нормативно-правове регулювання принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти; здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; щорічні соціологічні опитування всіх учасників освітнього процесу; зміцнення кадрового потенціалу університету; постійне оновлення необхідних ресурсів для організації освітнього процесу; розвиток інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом та вдосконалення інформаційно-освітнього середовища надання освітніх послуг; забезпечення публічності інформації та розбудову культури академічної доброчесності.

Координація та організація роботи з питань забезпечення якості освіти та розвитку внутрішньої системи якості освіти в університеті реалізується Навчально-науковим інститутом якості освіти. Дієвість та ефективність внутрішньої системи забезпечення якості освіти ХНМУ та її відповідність міжнародним стандартам визнана за результатами **міжнародної інституціональної акредитації (НААР/IAAR)**.

Одним з пріоритетних напрямків діяльності університету є формування контингенту здобувачів освіти. Прийом студентів на навчання до Харківського національного медичного університету у 2023 році здійснювався в умовах воєнного стану з суворим дотриманням вимог чинної законодавчої бази.

Відповідно до **плану прийому в рамках ліцензійного обсягу** підготовки фахівців вітчизняні студенти вступали до університету на місця державного замовлення та місця за рахунок коштів фізичних та/або юридичних осіб на конкурсній основі. Незважаючи на продовження воєнного стану в країні, кількість заяв, поданих для участі у конкурсі до ХНМУ в 2023 році, зросла на 18,2% (2278 заяв) в порівнянні з 2022 роком (1863 заяви).

Традиційно **найбільшу кількість заяв (966)** було зареєстровано на спеціальність «Медицина», 494 заяви подано на спеціальність «Стоматологія», 76 заяв – на спеціальність «Педіатрія». У 2023 році значно виріс попит на спеціальність бакалаврського рівня «Терапія та реабілітація». На цю спеціальність було подано 228 заяв, що на 34,6% більше, ніж в попередньому році (79 заяв). На спеціальність «Технологія медичної діагностики та лікування» (ОС «Бакалавр») було подано 55 заяв.

Зарахування на навчання на місця державного замовлення проходило в автоматизованому режимі системою ЄДЕБО в межах спільного широкого конкурсу для ЗВО сфери підпорядкування МОЗ України та МОН України за відкритими пропозиціями «Медицина», «Педіатрія», «Стоматологія» (ОС «Магістр»), «Технології медичної діагностики та лікування», «Терапія та реабілітація» (ОС «Бакалавр») на підставі конкурсного балу з урахуванням

пріоритету заяви в один етап та, вже вдруге, за фіксованою пропозицією «Терапія та реабілітація» (ОС «Магістр») згідно з рейтинговим списком.

За результатами адресного розміщення Державного замовлення (широкого конкурсу) Університет отримав 89,5% рекомендацій на бюджетні місця згідно з доведеними максимальними обсягами державного замовлення, що на 3,3% більше, ніж в 2022 році. Близькість розташування університету до зони активних бойових дій значним чином впливає на вибір вступників ЗВО, проте слід відмітити, що серед вступників, рекомендованих на навчання в 2023 році до ХНМУ за державним замовленням, 78,9% отримали рекомендацію за першим пріоритетом, що свідчить про високий попит на освітні послуги ХНМУ серед вступників України з високими результатами НМТ/ЗНО та ефективність проведення вступної кампанії. У звітному періоді на місця навчання за державним замовленням зараховано 379 студентів, що на 10,3% більше у порівнянні з минулим роком (340 осіб), серед яких за ступенем освіти «Бакалавр»: спеціальність «Технології медичної діагностики та лікування» прийнято 5 здобувачів; «Терапія та реабілітація» – 36; за ступенем освіти «Магістр»: спеціальність «Стоматологія» – 4, «Педіатрія» – 12, «Медицина» – 291, «Терапія та реабілітація» – 31. При цьому відповідно до статистичних даних ЄДЕБО за результатами адресного розміщення Державного замовлення (широкого конкурсу) серед медичних ЗВО України ХНМУ за кількістю зарахованих на місця державного замовлення на спеціальність «Медицина» посідає четверту позицію (291 студент).

У звітному році **правом на переведення на вакантні місця** державного замовлення, яке передбачено чинним законодавством для пільгових категорій осіб, з числа студентів, зарахованих на навчання на 1 курс за кошти фізичних та/або юридичних осіб, скористалися 3 вступника на спеціальності «Терапія та реабілітація» (ОС «Бакалавр»).

На місця навчання за кошти фізичних та/або юридичних осіб у 2023 році зараховано 356 вітчизняних студентів, що на 25,8% більше, ніж у попередньому році (264 студента).

У 2023 році набір **іноземних громадян** та осіб без громадянства на навчання до ХНМУ проводився на акредитовані освітні програми в рамках відповідного ліцензійного обсягу з суворим дотриманням чинного законодавства України і характеризувався значними організаційними труднощами, обумовленими умовами воєнного стану в Україні. Прийом документів здійснювався за ОПП «Медицина», «Стоматологія» ОС «Магістр», ОПП «Медсестринство» ОС «Бакалавр» на основі повної загальної середньої освіти.

Загалом цього року було прийнято 15 іноземних громадян, з них на ОПП «Медицина» – 13 здобувачів, на ОПП «Стоматологія» - 2. Країни походження іноземних здобувачів за результатами набору 2023 року мають наступне представлення: Азербайджан – 10 осіб, Іран – 1 особа, Марокко – 1 особа, Німеччина – 1 особа, ОАЄ – 1 особа, Туреччина – 1 особа.

У цілому за результатами вступної кампанії 2023 року до Харківського національного медичного університету на навчання зараховано 750 студентів, з яких 735 вітчизняних студентів, зокрема, за державним замовленням – 379 та на місця за кошти фізичних та/або юридичних осіб – 356.

Велику увагу було приділено інформаційному супроводу вступної кампанії. Хід вступної кампанії детально було висвітлено на стендах Приймальної комісії, у засобах масової інформації (телебачення, радіо) в соціальних мережах (Facebook, Telegram, Instagram), на офіційному вебсайті університету, на сайтах Education.ua, Abiturients.info. Працювали консультаційний центр та телефони Приймальної комісії ХНМУ. Уся інформація про вступників вносилася до ЄДЕБО в режимі реального часу.

Впродовж 2023 року згідно з Порядком переведення на навчання за державним замовленням окремих категорій здобувачів фахової передвищої, вищої освіти, які зараховані до закладів фахової передвищої, вищої освіти до 2021 року включно на місця, що фінансуються за кошти фізичних та/або юридичних осіб, затвердженим Постановою КМУ від 28 жовтня 2022 року № 1224, в університеті **переведено** з місць, що фінансуються за кошти фізичних та/або юридичних осіб, **на навчання за державним замовленням 51 здобувача** освіти магістерського рівня, зокрема, за спеціальністю «Медицина» - 10; за спеціальністю «Стоматологія» - 41 здобувача.

На кінець 2023 року **загальний контингент студентів університету** становив 4027 особи, зокрема, вітчизняних студентів – 3117, студентів-громадян іноземних держав – 910. Загальна кількість студентів денної форми навчання становить 3856 осіб.

Освітній процес в університеті **побудовано відповідно до стандартів вищої освіти** та реалізується за усіма ступенями освіти за **23 освітніми програмами**:

«Фаховий молодший бакалавр»:

Галузь знань 22 Охорона здоров'я, спеціальність 223 Медсестринство, ОП Акушерська справа, Лікувальна справа, Сестринська справа.

«Молодший спеціаліст»:

Галузь знань 22 Охорона здоров'я, спеціальність 223 Медсестринство, ОП Акушерська справа, Лікувальна справа, Сестринська справа.

«Бакалавр»:

Галузь знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності: 223 Медсестринство, ОП Сестринська справа; 224 Технології медичної діагностики та лікування, ОП Лабораторна діагностика; 227 Терапія та реабілітація (Фізична терапія, ерготерапія), ОП Фізична терапія, ерготерапія. Галузь знань 23 Соціальна робота, спеціальність 231 Соціальна робота, ОП Соціальна робота.

«Магістр»:

Галузь знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності: 221 Стоматологія, ОП Стоматологія; 222 Медицина, ОП Медицина; 223 Медсестринство, ОП Сестринська справа; 224 Технології медичної діагностики та лікування, ОП Лабораторна діагностика; 227 Терапія та реабілітація (Фізична терапія,

ерготерапія), ОП Фізична терапія; 228 Педіатрія, ОП Педіатрія, 229 Громадське здоров'я, ОП Громадське здоров'я. Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки, ОП Педагогіка вищої школи. Галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування, спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування, ОП Управління у сфері охорони здоров'я.

«Доктор філософії»:

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності: 221 Стоматологія, ОП Стоматологія; 222 Медицина, ОП Медицина; 224 Технології медичної діагностики та лікування, ОП Технології медичної діагностики та лікування; 228 Педіатрія, ОП Педіатрія.

Цифровізація та вдосконалення процесів управління освітнього процесу є одним з пріоритетних напрямків розвитку університету. Упродовж звітнього періоду були вжиті заходи щодо вдосконалення та розширення можливостей програмного комплексу **«Автоматизована система управління навчальним закладом» (АСУ)**. У 2023 році університет працював над оптимізацією алгоритмів роботи бази даних, зокрема, з великими масивами даних. Проведена модернізація модуля відображення динаміки успішності студентів та інших статистичних форм. Додано макроси для створення друкованих форм, оптимізовано роботу з розкладом, введено системи перевірки при його формуванні.

Невід'ємною складовою підготовки конкурентоспроможних фахівців є набуття практичних навичок впродовж професійного навчання. Центр **Симуляційного навчання** продовжує бути майданчиком відпрацювання практичної складової програм освітніх компонентів за усіма освітніми програмами із залученням сертифікованих викладачів-тренерів, які в повній мірі володіють уніфікованими навичками надання невідкладної медичної допомоги різним категоріям хворих. Він є центром для оволодіння базовими навичками допомоги постраждалим серед різних категорій населення, а також набуття та вдосконалення комунікативної компетентності. У звітному періоді навчальні модулі Симуляційного центру було розгорнуто в укриттях. Їх роботу відновлено у гібридному форматі, що дозволило поновити опанування здобувачами практичних навичок та проходження виробничої практики з використанням сучасних освітніх технологій медичної симуляції. Матеріально технічна база Симуляційного центру налічує 80 одиниць симуляторів, серед яких 12 це високотехнологічні, багатофункціональні зразки, що здатні дуже точно імітувати різні ураження та патологічні стани людини.

На базі Симуляційного центру реалізується міжнародний проект Erasmus CBHE SimS “Simulation medicine and Scenario-based learning for emergency care” (Симуляційна медицина та сценарій-орієнтоване навчання з невідкладної допомоги), в рамках якого в 2023 році було отримано сучасне комп'ютерне та симуляційне обладнання. Команда Симуляційного центру постійно бере участь у тренінгах та стажуваннях, має активну співпрацю з міжнародними та українськими партнерами щодо набуття досвіду проведення тренінгів та

застосування методів симуляційного навчання в медичній освіті (університет Аристотеля у Салоніках, Греція, Литовський університет у м. Каунас, університет Сантьяго де Компостело, Іспанія).

За підтримки офісу Всесвітньої організації охорони здоров'я та Міністерства охорони здоров'я на базі Симуляційного центру в 2023 році пройшли тренінги з питань базової та розширеної серцево-легеневої реанімації у дорослих та дітей BLS, ALS для викладачів спеціалізованих кафедр, які беруть участь у створенні та проведенні Об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту.

Важливим кроком у забезпеченні практичної підготовки фахівців щодо надання медичної допомоги в умовах війни стало відкриття **Учбово-тренінгового центру тактичної медицини ХНМУ**, у рамках роботи якого реалізується низка міжнародних проєктів: «Mehad» - неурядова організація, Франція, «Uk-med Ukraine» - гуманітарна міжнародна місія, Британія, «International Medical Corps» + Гарвардська гуманітарна ініціатива, Британія, «Global Response Medicine» - США. Налагоджена тісна співпраця з Департаментом охорони здоров'я ХОВА.

У Центрі спільно з неурядовою французькою організацією «Mehad» проведено тренінги за актуальними темами надання медичної та психологічної допомоги в умовах воєнного стану («Psychological Damage Control Training», «Tactical Ultrasound Course UA», тощо), на яких пройшли навчання 120 здобувачів освіти, 52 лікарі, 16 викладачів і 8 лікарів-інтернів. 6 співробітників університету пройшли навчання на інструкторів в International Medical Corps. За 5-ма темами у співпраці з «Mehad» було організовано проходження курсів з актуальної тематики тактичної медицини («First Aid & Trauma Course»), а також тренінги розширеної медичної допомоги (ALS) та базової серцево-легеневої реанімації (BLS), на яких пройшли підготовку більше 600 осіб та підготовлено 3 інструктори.

Ключовим структурним підрозділом забезпечення дистанційного формату реалізації більшості напрямів роботи університету в умовах війни залишається **Центр дистанційного навчання ННІЯО**. Основним його завданням є забезпечення сталої роботи інформаційно-освітньої платформи дистанційного навчання ХНМУ на базі «Moodle» та постійної оптимізації як програмного забезпечення, так і навчально-методичного її наповнення, а також роботи з користувачами. Платформа дистанційного навчання ХНМУ включає 3 модулі та налічує більше 12 тис. користувачів - здобувачів, викладачів, інтернів тощо. Інформаційно-освітня платформа «Дистанційне навчання ХНМУ» налічує близько 150 дистанційних курсів, з яких 61 є атестованими, зокрема, в 2023 році таку сертифікацію отримали 15 дистанційних курсів.

Залучення сучасних технологій до освітнього та наукового процесу забезпечує відповідність кваліфікацій випускників до сучасних реалій їх майбутньої професійної діяльності. **Центр тривимірних технологій** протягом 2023 року продовжував працювати над розробкою та впровадженням інноваційних тривимірних технологій у медичну освіту. Можливості Центру

активно використовуються для забезпечення підготовки фахівців усіх освітніх рівнів, реалізації освітніх та науково-дослідних завдань.

Фахівцями Центру розроблено та використовується в освітньому процесі більше 380 оригінальних 3D-моделей органів людини, надруковано на термопластичних принтерах синтетичні 3D-моделі кісток скелетів людини, 15 черепів, 15 верхніх та нижніх щелеп. Оновлюється навчально-ігровий контент для студентів.

На базі кафедри анатомії почав свою діяльність **клас віртуальної реальності**, який представлений 11 шоломами віртуальної реальності. На його базі впроваджено в освітній процес вивчення морфологічних дисциплін програми 3D Organon (Австралія) та 4D Interactive Anatomy (Угорщина), до яких також надано вільний доступ всіх здобувачам освіти ХНМУ. 385 здобувачів освіти 1-2 курсів взяли участь у проведенні індивідуальних занять з вивчення анатомії людини у класі віртуальної реальності.

Центр тривимірних технологій зосереджувався на проведенні досліджень та **розробках нових методів тривимірного моделювання в медицині** як самостійно, так і у співпраці з різними партнерами. Результатом плідної міжнародної співпраці Центра стало отримання університетом від Україно-Американської фірми «КОДА» найсучаснішого мобільного 3D-сканера Leo. ХНМУ - перший заклад вищої освіти в Україні, який має даний вид обладнання. Співробітники Центру беруть активну участь у проекті співпраці ХНМУ із закордонними організаціями Handicap International, ProtezHub, Швейцарським федеральним технологічним інститутом, Artec3D, 3D Organon, 4D Interactive Anatomy.

У співпраці з лікарями, протезист-ортезистами, ортопедами України взяли участь у складі робочої групи з розробки проекту професійного стандарту Протезист-ортезист галузі знань 22 “Охорона здоров’я” в рамках спеціальності 224 “Технології медичної діагностики та лікування” за освітньою програмою “Протезування-ортезування”.

Університет продовжував активно працювати у рамках **Українсько-Швейцарського проекту «Розвиток медичної освіти»**, основними напрямками співпраці з яким є розвиток симуляційного, дистанційного навчання, підвищення педагогічної та мовної компетентності викладачів тощо. У 2023 році проектні заходи, які реалізовувалися у ХНМУ, були адаптовані до вимог воєнного стану. За підтримки проекту головними напрямками були: посилення академічного, наукового, кадрового потенціалу університету, поліпшення стану освітнього середовища, розвиток викладацьких компетентностей, зокрема, з питань формування якісних практичних навичок, оновлення освітніх програм у відповідності до європейських стандартів. Протягом року продовжено роботу серед студентів і інтернів зі збору даних для моніторингових досліджень щодо оцінювання освітнього середовища. Співробітники університету брали участь в освітніх активностях проекту, продовжено реалізацію дослідницького проекту «Використання гібридних технологій у системі надання освітніх послуг у вищій медичній освіті».

Університет за результатами конкурсного відбору був **долучений до реалізації другої фази проєкту**, яка триватиме 2023-2027 рр.

Важливу роль в контексті сьогодення відіграє робота **Психологічної служби** університету, яка продовжує надавати психологічну підтримку всім учасникам освітнього процесу. З метою надання невідкладної психологічної допомоги (кризові інтервенції), подолання наслідків надзвичайних ситуацій та психологічних станів, профілактики розвитку посттравматичних стресових розладів тощо службою розробляються і здійснюються різноманітні як індивідуальні, так і групові активності (тренінги, консультації, освітні заходи). Найпоширенішими запитами торік стали теми сенсу життя, страху та невизначеності майбутнього, питання адаптації до нової реальності та конфлікти між партнерами.

Соціологічні дослідження є важливою ланкою у процесі забезпечення якості освіти. Вони обґрунтовують прийняття управлінських рішень із врахуванням інтересів усіх стейкхолдерів навчального процесу. Упродовж 2023 року було проведено п'ять соціологічних досліджень: щорічний моніторинг «Якість навчання за освітньою (професійною) програмою»; щорічний моніторинг «Академічна доброчесність: анкета студента»; «Навчальна дисципліна очима здобувачів освіти»; «Ставлення викладачів до навчального процесу»; «Задоволеність здобувачів якістю викладання».

Результати цих досліджень дозволили оцінити поточний стан ставлення здобувачів до якості освітньо-професійних програм, викладання освітніх компонентів та дотримання принципів академічної доброчесності, ставлення викладачів до навчального процесу, їх погляд на труднощі, що виникають перед учасниками навчального процесу в умовах сьогодення.

Отримані дані стали підґрунтям для прийняття адміністрацією університету низки управлінських рішень щодо реалізації комплексу заходів, спрямованих на покращення якості освітніх програм, поліпшення навчального процесу в рамках окремих освітніх компонентів, підвищення обізнаності студентів із принципами академічної доброчесності, забезпечення підтримки освітнього процесу в складних сучасних умовах.

Політика **академічної доброчесності** в університеті реалізується відповідно до положень Кодексу академічної доброчесності ХНМУ, Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в ХНМУ. В університеті діє Положення про порядок перевірки документів на наявність текстових запозичень, відповідно до якого всі навчальні, навчально-методичні та наукові матеріали, що розробляються в університеті, а також кваліфікаційні роботи здобувачів освіти підлягають обов'язковій перевірці щодо порушень добросовісної та коректної роботи із джерелами інформації.

З метою подальшого розвитку системи академічної доброчесності в університеті працює **Група сприяння академічній доброчесності**, яка опікується формуванням культури академічної доброчесності, популяризацією доброчесної поведінки та етики академічних взаємовідносин як одного з принципів корпоративної культури в університеті серед усіх учасників

освітньої та наукової діяльності, попередженням порушення норм та правил академічної доброчесності в академічному середовищі університету.

Основні напрямки роботи щодо посилення культури академічної доброчесності було реалізовано в освітньому, інформаційному та моніторинговому просторі.

Формування довіри до результатів навчання неможливе без свідомого ставлення до академічної доброчесності як викладачів, так і здобувачів освіти. З цією метою в університеті впроваджена практика обов'язкового проходження здобувачами освіти 1 року навчання **курсу «Академічна доброчесність» з сертифікацією** після завершення навчання за ним. В усіх освітніх програмах навчальним планом передбачено освітні компоненти, спрямовані на опанування знань щодо академічної доброчесності та академічного письма. Для науково-педагогічних викладачів доступні якісні навчальні курси щодо реалізації принципів академічної доброчесності в освітньому процесі.

Сьогодні в університеті проводиться постійний моніторинг та самооцінювання стану розвитку культури академічної доброчесності, зокрема, шляхом проведення соціологічних опитувань. Отримані результати дозволять розробити заходи подальшого посилення та зміцнення політики академічної доброчесності як у науковій, так і в освітній сферах.

Працює **Комісія з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ**, одним із завдань якої є розгляд спірних питань щодо порушень академічної доброчесності учасниками освітнього процесу університету.

Підготовка іноземних здобувачів освіти була і залишається зараз одним із пріоритетів освітньої, економічної, політичної та іміджевої діяльності ХНМУ. Провідним напрямком діяльності Навчально-наукового інституту з підготовки іноземних громадян ХНМУ (ННІ ППГ) є питання збереження контингенту здобувачів-іноземців, ефективна організація освітнього процесу, а також підтримка досягнень у розвитку та реалізації програмних заходів університету з метою наближення якості освіти іноземних громадян до стандартів європейського рівня, впровадження новітніх освітніх технологій.

Другий рік військового стану негативно впливає на можливості іноземних студентів продовжувати навчання в університеті. На кінець року контингент іноземних студентів складає 910 осіб, з яких 365 навчаються за програмами академічної мобільності в університетах-партнерах у Грузії.

Усім іноземним здобувачам, що виявили бажання, була надана можливість взяти участь у програмах міжнародної кредитної академічної мобільності. Влітку 2023 року укладено договори про співпрацю та реалізацію програм академічної мобільності на цей навчальний рік між Харківським національним медичним університетом та університетами Грузії (New Vision, SEU, м. Тбілісі).

ННІ ППГ ХНМУ забезпечує своєчасне підтвердження надісланих ДП «Іміджевий центр» МОН України, медичними радами, посольствами та іншими

організаціями різних країн документів про вищу освіту іноземних випускників, яких за звітний період було оброблено 1641.

Результати навчальної діяльності. За результатами осіннього семестру 2022-2023 н. р. загальна якісна успішність в університеті склала 37,78% (18,55% у 2021-2022 н. р.). За результатами весняного семестру 2022-2023 н. р. цей показник становив 34,01% (12,95% у 2021-2022 н.р.).

У 2023 році ЄДКІ, **Етап I** Інтегрований тестовий іспит «КРОК 1» та іспит з англійської мови професійного спрямування спеціальностей «Медицина», «Педіатрія», «Стоматологія» здобувачі, зокрема, ті, які є внутрішньо переміщеними особами, мали можливість скласти за місцем їх фактичного перебування на дату проведення іспиту.

За спеціальностями «Медицина» та «Педіатрія» іспит склали 567 здобувачів, які знаходились на території країни (середній бал складання 72,16 %) та 41 здобувач склали іспит, перебуваючи за кордоном (середній бал складання - 76,9%). Іспит з англійської мови професійного спрямування складало 558 здобувачів, які перебували на території країни (середній бал складання - 55,3%) та 41 здобувач склали іспит, перебуваючи за кордоном (середній бал складання 72 %). 29 здобувачів (4,77 %) набрали недостатню кількість балів на Етапі I Інтегрований тестовий іспит «Крок 1» і 5 здобувачів (0,83 %) не склали іспит з англійської мови професійного спрямування.

Серед здобувачів спеціальності «Стоматологія» 3 курсу іспит «Крок 1» склали на території України 69 осіб, за кордоном 8 (середній бал складання – 68,9%). Іспит з англійської мови професійного спрямування склали 66 осіб, які перебували в країні, та 5 осіб за кордоном (середній бал складання – 61,0%). Не склали «Крок 1» 3 здобувача (3,9%), англійську мову професійного спрямування не склав 1 здобувач (1,41%).

Також у 2023 році склали ЄДКІ, **Етап I** здобувачі 4 курсу за спеціальністю «Стоматологія», яким згідно до постанови Кабінету Міністрів України від 19.03.2022 р. № 316 «Деякі питання атестації здобувачів ступеня вищої освіти на другому (магістерському) рівні за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я» в умовах воєнного стану» перший етап ЄДКІ було перенесено на 4 рік навчання у зв'язку з воєнною агресією рф. 61 з них склали на території країни та 18 за її межами. Середній результат складання Інтегрований тестовий іспит «Крок 1. Стоматологія» – 76,0%; не склали 5 осіб (6,32%). Середній результат складання іспиту з англійської мови професійного спрямування – 63,0%, не склав 1 здобувач (1,27%).

У звітному році ЄДКІ, Етап II Інтегрований тестовий іспит, Крок 2 для здобувачів, які перебувають в Україні та за її межами, складався за розкладом ДНП «Центр тестування», який провів основну та додаткові сесії. Зі спеціальності «Медицина» склали 375 здобувачів на території України та 25 за межами країни, середній бал склав 74,4%. Не склали – 23 особи (5,75%). Не склали 2 (знаходяться на окупованій території). За спеціальністю «Педіатрія» іспит в країні склали 51 здобувач та 2 випускники мали цей іспит за кордоном. Середній результат складання - 72%. За спеціальністю

«Стоматологія» складала 69 здобувачів в Україні та 12 за кордоном. Середній результат іспиту – 72,9%. Не склали 2 особи (2,47).

У 2023 році **випускні іспити** було проведено у відповідності до вимог навчальних планів освітньо-професійних програм. У цілому результати атестації показали стабільність якісних показників рівня підготовки випускників. У зв'язку з агресією РФ та введенням воєнного стану в Україні атестація у 2023 році проводилася з використанням технологій дистанційного навчання.

У 2023 р. успішно склали атестацію та **отримали документ про вищу освіту** 1337 випускників (з яких 644 випускника – іноземні громадяни, 42 випускника заочної форми навчання). Із загальної кількості випускників 37 випускників (2,95 %) отримали диплом з відзнакою.

За результатами випускних іспитів проведено аналіз зауважень Голів екзаменаційних комісій, складено «План заходів ХНМУ щодо усунення критичних зауважень та реалізації пропозицій Голів екзаменаційних комісій випуску 2023 року», який затверджено на засіданні Вченої ради ХНМУ.

У 2023 році для випускників, які навчалися за кошти державного бюджету, спеціальностей «Медицина», «Педіатрія», «Стоматологія» **проведено на конкурсній основі розподіл на вступ до інтернатуру**. Всього отримали направлення на підготовку в інтернатурі 254 (77,44%) випускників («Медицина» - 209, «Педіатрія» - 38, «Стоматологія» - 7). Відмовились від запропонованих місць на підготовку в інтернатурі 119 випускників: «Медицина» - 102, «Педіатрія» - 11, «Стоматологія» - 6. Майбутні лікарі обирали як популярні спеціальності, так і найбільш потрібні державі, зокрема, продовжили свій професійний шлях за фахом загальна практика–сімейна медицина 12 осіб, медицина невідкладних станів - 9, анестезіологія та інтенсивна терапія - 25, внутрішні хвороби - 49, фізична та реабілітаційна медицина - 1, епідеміологія - 8, лабораторна діагностика, вірусологія, мікробіологія - 6, педіатрія - 30, психіатрія - 9, неврологія - 11, хірургія - 32.

Післядипломна освіта. Невід'ємною складовою діяльності університету є робота щодо підготовки фахівців на післядипломному рівні. Вона забезпечується Навчально-науковим інститутом післядипломної освіти ХНМУ (ННІ ПО), який організує навчальний процес для лікарів-інтернів та заходи безперервного професійного розвитку лікарів.

На початок 2023 р. загальна **кількість лікарів-інтернів** становила 1158 осіб, з них за державним замовленням – 610, за контрактом – 548. Закінчили навчання та отримали сертифікат спеціаліста 701 особа, з них за державним замовленням – 305, за контрактом – 396. Прийом на 1-й рік навчання склав 376 осіб (бюджет – 213, контракт – 163). Переведено з ХМАПО до ХНМУ 449 лікарів-інтернів, з них: бюджетна форма навчання – 230 осіб за 22 спеціальностями, контрактна форма навчання – 219 за 23 спеціальностями. План державного замовлення з набору лікарів-інтернів у 2023 році було виконано в повному обсязі. Загальна кількість лікарів-інтернів на кінець року становила 720 осіб.

Одним з етапів перевірки якості отриманих знань та рівня підготовки інтернів до самостійної роботи є складання **ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 3»**. Відповідно до наказів МОЗ України від 22.06.2021 № 1254 та від 13.09.2022 № 1655 у 2023 році розпочато апробацію атестації лікарів-інтернів у формі Крок 3 за окремими спеціальностями, зокрема, у звітному році університет долучився до апробації атестації лікарів-інтернів у новому форматі за спеціальностями: «Епідеміологія», «Стоматологія», «Радіологія», «Патологічна анатомія», «Лабораторна діагностика, вірусологія, мікробіологія». На апробаційних іспитах Крок 3 була забезпечена 100% явка лікарів-інтернів (взяли участь 103 особи). Критерій «склав» не встановлювався з огляду на апробацію іспиту.

До тренінгів та розробки структури змісту ліцензійного інтегрованого іспиту Крок 3 за спеціальністю для лікарів-інтернів активно залучалися викладачі ХНМУ. У цілому було залучено 40 провідних НПП за 14 спеціальностями.

За результатами їх плідної роботи ДНП «Центр тестування» висловив подяку співробітникам університету:

- Юрко Катерині Володимирівні за активну участь у розробленні структури змісту ліцензійного інтегрованого іспиту Крок 3 для лікарів-інтернів спеціальності «Інфекційні хвороби», як керівнику робочої групи експертів;
- Волковій Юлії Вікторівні за активну участь у розробленні структури змісту ліцензійного інтегрованого іспиту Крок 3 для лікарів-інтернів спеціальності «Медицина невідкладних станів»;
- Попсуйшапці Олексію Корнійовичу, Романенку Костянтину Костянтинівичу за активну участь у розробленні структури змісту ліцензійного інтегрованого іспиту Крок 3 для лікарів-інтернів спеціальності «Ортопедія і травматологія»;
- Бездітку Павлу Андрійовичу за активну участь у розробленні структури змісту ліцензійного інтегрованого іспиту Крок 3 для лікарів-інтернів спеціальності «Офтальмологія»;
- Белоусовій Ользі Юріївні, Гончарь Маргариті Олександрівні, Георгіянц Маріне Акопівні, Ризі Олені Олександрівні за активну участь у розробленні структури змісту ліцензійного інтегрованого іспиту Крок 3 для лікарів-інтернів спеціальності «Педіатрія».

Слід відзначити, що активну роботу щодо участі у реалізації системи **безперервного професійного розвитку медичних кадрів** університет проводить, починаючи з 2006 р. Згідно з Навчально-виробничим планом ННПО ХНМУ у 2023 році проведено підвищення кваліфікації лікарів за 86 лікарськими спеціальностями на 67 кафедрах, шляхом проведення циклів тематичного удосконалення, циклів спеціалізації, стажування та майстер-класів за державним замовленням та за контрактом проведено підготовку фахівців з вищою немедичною освітою, які працюють в системі охорони здоров'я.

У звітному році проведено загалом 1651 цикл підвищення кваліфікації. З них - 317 циклів спеціалізації (141-за державним замовленням і 176 на контрактній основі), на яких навчання пройшли 1780 слухачів; 29 циклів

стажування - 4 за кошти державного бюджету та 25 - за кошти фізичних та/або юридичних осіб. Сертифікати лікаря-спеціаліста отримав 51 слухач; 1234 цикли тематичного удосконалення (865 - за кошти державного бюджету і 369 - за кошти фізичних/та, або юридичних осіб), на яких вдосконалення своїх компетентностей набули 11009 фахівців лікувально-профілактичних закладів Харківської області, м. Харкова та інших регіонів України. З них 10269 слухачів пройшли навчання за державним замовленням, кількість лікарів, які навчалися за контрактом – 740. Крім того, проведено 65 майстер-класів, на яких на умовах контракту навчання пройшли 1498 слухачів.

Університет вибудовує свою роботу у **відповідності до кадрового запиту системи охорони здоров'я** як на загальнодержавному, так і регіональному рівні. Так, в університеті проведено 5 циклів спеціалізації за спеціальністю **«Клінічна психологія»** (навчання за кошти фізичних/юридичних осіб) та підготовлено 210 фахівців-клінічних психологів; розроблена та затверджена освітня програма циклу спеціалізації **«Психотерапія»** для клінічних психологів, підготовка за якою розпочата у 2024 році; підготовлено 170 лікарів-спеціалістів зі спеціальності **«Фізична та реабілітаційна медицина»** (99- за державним замовленням, 71 - за кошти фізичних/юридичних осіб), 42 **лікаря-епідеміолога** для закладів ОЗ м. Харкова, Харківської області та інших регіонів України. На виконання доручення ДООЗ ХОВА фахівцями університету проведено фахову (тематичну) школу, присвячену **діагностиці та профілактиці сказу**, для 250 лікарів закладів охорони здоров'я м. Харкова та Харківської області.

З метою покращення якості надання реабілітаційної допомоги за замовленням ДООЗ ХОВА розроблені та затверджені освітні програми циклів спеціалізації **«Ерготерапія»** та **«Фізична терапія»** для фахівців з вищою немедичною освітою, які працюють у системі охорони здоров'я.

Для фахівців з вищою немедичною освітою, які працюють в системі охорони здоров'я, проведено 6 передатестаційних циклів, на яких пройшли навчання 76 фахівців (з них - 70 за кошти державного бюджету).

З боку слухачів циклів ТУ, спеціалізації та стажування, а також у відгуках керівників медичних установ надана позитивна оцінка роботи кафедр щодо організації заходів безперервного професійного розвитку лікарів, їх актуальності, наочності та науково-практичного рівня.

Університет має ліцензію на надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників закладів вищої та перед вищої фахової освіти за спеціальністю «Освітні, педагогічні науки», в рамках якої на циклах підвищення кваліфікації з педагогіки у 2023 році підвищили свою кваліфікацію 14 педагогічних працівників медичних фахових коледжів м. Харкова, Харківської області та інших регіонів України та 244 науково-педагогічних працівника ХНМУ.

Університетом було забезпечено безперервність освітнього процесу, технології дистанційного навчання використовуються і на післядипломному етапі підготовки. Змішаний формат організації освітнього процесу реалізується

за допомогою інформаційно-освітнього порталу «Дистанційне навчання ХНМУ». Провідні вчені ХНМУ, інших ЗВО України та закордонних університетів-партнерів проводять для слухачів онлайн-лекції та онлайн-консультації, зокрема, з використанням телемедичних технологій.

Наукова діяльність

Наукова діяльність у Харківському національному медичному університеті в умовах воєнного стану продовжувалася відповідно до пріоритетів розвитку медичної науки в Україні.

У 2023 році заходи з підвищення ефективності наукової роботи передбачали удосконалення фінансового, кадрового, матеріально-технічного та організаційного забезпечення в межах наявних можливостей.

Усього в університеті виконувалося 12 НДР, фінансованих за рахунок коштів загального фонду державного бюджету в обсязі **4 млн 713 тис. грн.** (у 2022 р. – 6 млн. 225 тис. грн.), 89 ініціативних (пошукових) НДР, а також 6 госпдоговірних довготривалих НДР.

Позабюджетні кошти за наукову діяльність у 2023 р. склали **2 млн 190 тис. грн.** проти 4 519 тис. грн. у 2022 році.

За результатами НДР, виконаних співробітниками університету у 2023 р., подано до **Переліку наукової (науково-технічної) продукції, призначеної для впровадження досягнень медичної науки у сферу охорони здоров'я** 4 медичні технології, отримано 11 патентів (із них 1 – на винахід), направлено 10 заявок (із них 1 – на винахід) на одержання патентів. У 2023 р. видано **44** монографії, надруковано **1420** статей і **1368** тез доповідей. У країнах далекого зарубіжжя опубліковано **373** статті (у 2022 році – 340), у базі Scopus та Web of Science – **439** (у 2022 році – 381).

За **показниками наукометричної бази Scopus (квітень 2023р.)** університет посідав 17-те загальне (і 5-те серед медичних ЗВО) місце, маючи 2352 публікації, 10399 цитувань та індекс Гірша, який дорівнює 48. У січні 2024 року індекс Гірша досяг 53.

Кількість грантів, отриманих закладом у 2023 р. від закордонних наукових та навчальних установ на виконання наукових досліджень та на участь у зарубіжних наукових форумах, становить **99** (у 2022 – 125, у 2021 р. – 100).

У 2023 році університет був організатором або співорганізатором **19** наукових форумів. Науковцями університету зроблено 239 наукових доповідей на міжнародному рівні, 1121 – на українських наукових форумах.

У Харківському національному медичному університеті в 2023 р. **відкрито 6 постійнодіючих спеціалізованих вчених рад** (64.600.01, 64.600.02, 64.600.03, 64.600.04, 64.600.05, 64.600.06) із правом присудження наукового ступеня доктора наук за **16** спеціальностями (продовження дії спецрад строком на 3 роки згідно з наказами МОН від 23.12.2022 р. № 1166 та від 20.06.2023 р. № 768).

У звітному періоді в університеті виконувалося **28** докторських та **204** (PhD) і кандидатських дисертацій, що склало разом – **232** наукові роботи. Було

заплановано 4 докторські та 26 кандидатських (PhD) дисертацій; за планом університету захищено 1 докторську та 28 кандидатських (PhD) дисертацій; представлено до спеціалізованих рад 3 докторські та 23 кандидатські (PhD) дисертації.

Серед пріоритетів звітнього року залишилось і питання розвитку **студентської та молодіжної науки**. Традиційними стали наукові заходи й заходи з популяризації науки. Серед них: Фестиваль молодіжної науки «Медицина третього тисячоліття», заходи до Всесвітнього дня науки; конкурс постерів «Патологія очима студентів».

Здобутки провідних та молодих науковців університету було **відзначено на державному та регіональному рівнях**.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 вересня 2023 р. «Про призначення стипендій Кабінету Міністрів України за видатні заслуги у сфері вищої освіти» довічну стипендію за видатні заслуги у сфері вищої освіти призначено професору Харківського національного медичного університету **Геннадію Рузину**.

Нагородою НАМН «Науковець року» відзначено завідувачку кафедри інфекційних хвороб та фтизіатрії професорку **Катерину Юрко**.

Відзнакою «Знак пошани Національної академії медичних наук України» нагороджено завідувача кафедри хірургії № 4 професора **Віталія Макарова** за тісну співпрацю в наданні медичної допомоги пораненим та в галузі військово-медичної науки.

Відзнакою «Знак пошани Національної академії медичних наук України» нагороджено професора кафедри гігієни, епідеміології, дезінфектології та професійних хвороб **Сергія Усенка**.

Завідувач кафедри хірургії № 2 професор **Ігор Криворучко** отримав Почесну грамоту у номінації «Хірург року–2023» за участь у проекті «Україна понад усе».

Інформаційне забезпечення

Діяльність Наукової бібліотеки університету була спрямована, перш за все, на підтримку освітнього та науково-дослідного процесів університету в дистанційному форматі, всебічне сприяння інтеграції університету в світовий науково-освітній простір, зміцнення його позицій як науково-дослідної установи через якісний інформаційний супровід, актуальні сервіси, комфортне середовище й віртуальний простір. У бібліотеці створено сучасні умови для самостійної роботи, проведення освітніх, наукових і культурних заходів різного рівня.

Загальна площа бібліотечних приміщень університету складає 3 993,8 кв.м. Локальна мережа бібліотеки об'єднує 231 комп'ютер, 2 потужні сервери, 11 мультимедійних комплексів для навчання та проведення різноманітних заходів, 3 пересувні інтерактивні відеопанелі, численну копіювальну техніку, включаючи 3 безконтактні сканери для оцифрування рідкісних та цінних видань, численну розмножувально-копіювальну техніку, сканери для автоматизованої видачі документів тощо. Обслуговування

користувачів протягом року здійснювалося на 7 абонементів, у 20 читальних залах та залах для самостійної роботи, зокрема, в студентських гуртожитках, на 725 посадочних місць. Під час воєнного стану бібліотека працює у змішаному форматі.

Загальний фонд Наукової бібліотеки на 01.01.2024 р. налічує 1 332 591 документи, в тому числі на фізичних носіях – 1 285 124 примірників, зокрема, наукової літератури – 627 456, навчальної – 626 139; колекція цифрових повнотекстових ресурсів – 47 467. Протягом 2023 року до фонду надійшло 1 122 прим. документів: придбано 400 прим., надійшло від редакційно-видавничого відділу – 30 прим., отримано безкоштовно (в дар) від співробітників університету, зокрема, співробітників кафедр, ЗВО України, державних організацій, приватних осіб – 692 прим., що є важливим джерелом поповнення фонду під час війни.

Серед пріоритетних напрямків роботи бібліотеки – наповнення цифрового освітньо-наукового середовища університету електронними ресурсами та організація доступу до них.

Сайт Наукової бібліотеки ХНМУ – зручна точка віддаленого доступу до освітніх та наукових ресурсів власної та зовнішньої генерації. У першу чергу, це головний електронний архів університету – Репозитарій ХНМУ, інтерактивні бази тестів «Крок» та USMLE, наукометричні бази Web of Science та Scopus, наукові видання Springer Nature, Elsevier (колекція ScienceDirect), тощо. На допомогу студентам і вченим актуалізовані постійні рубрики з академічної доброчесності та публікаційної активності науковця з корисною інформацією та посиланнями на авторитетні джерела. На сайті представлено перелік освітніх та наукових платформ трьох десятків міжнародних компаній, які відкрили доступ до своїх ресурсів освітнього й наукового контенту з метою підтримки української освіти та науки, серед них – AMBOSS, Capsile, EBSCO, Udemu та інші. Також представлені ресурси з військової справи та військової медицини.

Наповнюється колекція ресурсів щодо різних аспектів теорії і практики наукових метрик, оцінки наукової діяльності та публікаційної активності, в тому числі розділ щодо узагальненої інформації про персональні бібліометричні профілі науковців, викладачів і співробітників ХНМУ.

Репозитарій ХНМУ (ISSN 2310-8363) – електронний архів інтелектуальних здобутків науковців, викладачів та співробітників університету, потенційна складова Національного репозитарію академічних текстів. Він наявний у міжнародних каталогах, реєстрах та спеціалізованих БД. У світовому рейтингу TRANSPARENT RANKING: Institutional Repositories by Google Scholar (лютий 2023) Репозитарій ХНМУ посів 183-тє місце, покращивши свої позиції серед 4 000 інституційних репозитаріїв світу, піднявшись на 28 сходинок, серед репозитаріїв українських вишів – 7 місце, серед репозитаріїв українських медичних вишів – 1. На кінець 2023 р. у вільному доступі знаходиться 32 315 документів, серед яких навчально-методичних матеріалів та лекційних – понад 3 тисячі. За рік е-архів збільшився

на 1 579 робіт, зареєстровано понад 4 006 556 унікальних користувачів, кількість завантажень повних текстів становить 16 130 419, а за весь час роботи Репозитарію (більше 12 років) перевищила 90 млн.

Бібліотека формує власний онлайн-ресурс – **фахово-орієнтований електронний контент** з посиланнями на 3 258 тисячі книжкових видань навчального та наукового характеру з репозитаріїв вишів, наукових установ України, розташований в Системі дистанційного навчання ХНМУ.

Бібліометричні та наукометричні профілі вчених. У 2023 р. Наукова бібліотека продовжила моніторинг профілю університету та персональних профілів науковців в аналітичній системі Google Scholar з подальшим їхнім включенням до інформаційно-аналітичної системи «Бібліометрика української науки». За кількістю зареєстрованих авторських профілів у Google Scholar ХНМУ третій рік поспіль тримає 8 місце у ТОП-10 наукових та освітніх установ України. Бібліотека проводить інформаційно-аналітичну роботу та супровід науково-публікаційної діяльності науковців університету в наукометричних базах Web of Science та Scopus. Кількість робіт під афіліацією ХНМУ у 2023 році збільшилася: у Scopus – на 1209 робіт (всього 2774), Web of Science – на 910 (всього 2454). Індекс Гірша виріс і складає: Scopus – 53 (↑ 10), Web of Science – 45 (↑13).

Видавнича діяльність. Видавничу діяльність університету здійснює редакційно-видавничий відділ, який забезпечує виготовлення пакетів документів для здобувачів вищої та післядипломної медичної освіти ХНМУ; виготовляє бланкову продукцію для потреб університету; здійснює редакційну підготовку та друк навчально-методичної та наукової літератури університету, виготовлення електронних сертифікатів конференцій тощо.

Організаційний супровід видавничої діяльності університету на сьогодні цифровізований та реалізується через методичний модуль АСУ «Шлях книги».

Станом на кінець 2023 р. було видано 2 підручники, 32 навчальних посібники, зокрема, 1 англійською мовою, 1 у форматі відео та 5 як електронні посібники, 2 монографії. Співробітники ХНМУ спільно з фахівцями інших навчальних та наукових медичних закладів брали участь у виданні 2 підручників, 10 навчальних посібників, 12 монографій. Ці результати у динаміці за останні три роки представлені нижче (табл. 4):

Таблиця 4

Показники видавничої діяльності

Види літератури	Рік видання					
	2021		2022		2023	
	ХНМУ	Сумісно з іншими закладами	ХНМУ	Сумісно з іншими закладами	ХНМУ	Сумісно з іншими закладами
Підручники	2	–	1	2	2	2
Навчальні посібники	16	6	8	9	32	10

Електронні посібники	10	–	7	–	6	–
Монографії	11	5	3	8	2	12

Крім того, у 2023 р. в університеті підготовлено та видано 67 (з них 15 англійською мовою) навчально-методичних робіт для здобувачів вищої освіти, слухачів циклів тематичного удосконалення, лікарів-інтернів на електронних носіях у форматі PDF, 73 електронних файли навчальної літератури у форматі PDF розміщено в Репозитарії ХНМУ.

За звітний період у наукових журналах університету «Inter Collegas», «Експериментальна і клінічна медицина» та «Медицина сьогодні і завтра» опубліковано 124 статті відкритого доступу, які в обов'язковому порядку перевіряються на наявність запозичень антиплагіатними програмами, піддаються подвійному сліпому рецензуванню, літературному та мовному редагуванню, індексуються в Index Copernicus, Google Scholar та Національній бібліотеці ім. В.І. Вернадського, а також розміщуються у Репозитарії ХНМУ: «Inter Collegas» – 19 статей; «Експериментальна і клінічна медицина» – 49 статей; «Медицина сьогодні і завтра» – 56 статей.

Навчально-виховна діяльність

Навчально-виховний процес в університеті реалізується відповідно до розробленої Концепції виховної роботи, що ґрунтується на ряді концептуальних положень Конституції України, Закону України «Про вищу освіту», Державної національної програми «Освіта» («Україна XXI століття»). Виховна робота в ХНМУ в умовах воєнного стану набула іншого змісту. Першочерговим стало забезпечення безпекової складової здоров'я та психологічного стану здобувачів освіти, національно-патріотичного виховання, набув свого розвитку волонтерський рух.

На офіційному сайті університету було розміщено алгоритм дій у разі виникнення надзвичайної ситуації, «гарячі телефонні лінії» для отримання інформаційної, координаційної та консультативної підтримки під час дії правового режиму воєнного стану. Систематично велася роз'яснювальна робота серед професорсько-викладацького складу, співробітників університету та здобувачів освіти за участю співробітників Державної служби з надзвичайних ситуацій та правоохоронних органів. Організовано колл-центр психологічної допомоги, де працювали україномовні та англійськомовні фахівці-психологи, психотерапевти.

Нового змісту набули заходи з **національно-патріотичного виховання**, які проводилися в різних форматах. До їх проведення долучалися кафедри філософії, української мови, основ психології та педагогіки, медицини катастроф та військової медицини, Наукова бібліотека, музей історії ХНМУ та органи студентського самоврядування.

Викладачами кафедр ініційовано проведення online-годин із висвітленням найпоширеніших питань, які виникають у здобувачів освіти під час дії воєнного стану та загалом агресії ворога проти України. В університеті панує певний солідарний патріотичний стиль життя студентської спільноти в онлайн-

просторі, що сприяє формуванню рис та якостей особистості українця-переможця. Проведено численні інформаційно-просвітницькі заходи до пам'ятних дат України, спрямовані на формування у молоді ціннісних орієнтирів і громадянської самосвідомості, особистої відповідальності за долю і єдність країни. Центр медичного краєзнавства ім. проф. В.Д. Отамановського приділяв пильну увагу здійсненню краєзнавчої роботи з дослідження розвитку медичної сфери в Харківському регіоні. Відновлена екскурсійна діяльність Народного музею історії ХНМУ.

Базовим системотвірним складником Української державності та її основою є українська мова. І з початку повномасштабної війни в Україні важливість цього питання зросла. Удосконалення володіння українською мовою в умовах сьогодення – це тотальне внутрішнє переродження, потреба відчувати себе єдиним цілим із рідною країною. В університеті проведені загальноуніверситетські інтерактивні заходи, спрямовані на забезпечення функціонування української мови як державної (тематичні заняття, круглі столи, флешмоби, челенджі тощо). До дня української писемності та мови здобувачі освіти активно долучилися до написання радіодиктанту національної єдності. Відповідальне ставлення до державної мови, як важливого аспекту формування національної самосвідомості студентів, знаходиться постійно у колі пильної уваги з боку адміністрації університету.

Важливою для всієї університетської спільноти є діяльність **органів студентського самоврядування**. Здобувачі освіти брали активну участь у діяльності університету, зокрема, в процесах внутрішнього забезпечення якості, моніторингу та оцінки освітніх програм, рівня викладання навчальних дисциплін тощо. Представники студентського самоврядування ХНМУ є активними учасниками стратегії розвитку молодіжного середовища Харківщини, що реалізується за підтримки Харківської міської адміністрації та Харківської обласної військової адміністрації. Основним із напрямків діяльності студентського самоврядування залишався **волонтерський рух**, що став, як ніколи, важливим та актуальним, враховуючи особливості, пов'язані з воєнним станом у країні.

Студенти ХНМУ активно долучилися до роботи у лікарнях та військових шпиталях Харкова та області (понад 330 осіб). Налагоджена комунікація з 9 волонтерськими організаціями різного масштабу. На цей час більше 500 волонтерів вишу надають гуманітарну допомогу ЗСУ, ТрО та Національній поліції, цивільним особам м. Харкова. Регулярно організуються благодійні акції зі збору коштів для закупівлі техніки та задоволення інших потреб бійців, зокрема, дронів для 127 бригади Харківської ТО, для 3-ї роти медиків спецпідрозділу Головного управління розвідки на військову амуніцію (евакуаційна система AGILITE), нове авто для 26-го батальйону, на DignityKits (https://t.me/usl_org_ua/153) – гігієнічні бокси для жінок в ЗСУ тощо. Студенти-волонтери зробили донати до фонду «Повернися живим», благодійний фонд Сергія Притули. Активісти ХНМУ регулярно беруть участь у численних

волонтерсько-патріотичних заходах регіонального та загальнодержавного рівня.

Представники студентського самоврядування університету є активними учасниками реалізації проекту «IREX» за програмою Українського Фонду Швидкого реагування за підтримки Державного департаменту США, в рамках якого вже надана допомога 10-ти громадам Харківської області. Студентське самоврядування ХНМУ приєдналося до важливого проекту «Психологічна пружність громад Слобожанщини». Мета заходу – поширення методик стрес-менеджменту в громадах м. Харкова та Харківської області. У рамках цього проекту студенти пройшли навчання фасилітаторів групового курсу «Самодопомога плюс» і почали проводити відповідні тренінги для студентів та співробітників університету.

Студенти-медики, як ніхто інший, розуміють необхідність та підтримують ініціативу донорства крові та її компонентів. Протягом 2023 року було здійснено 310 донацій на потреби ЗСУ та громадського населення. Шефським сектором студентського самоврядування «Ega Caritas» були запроваджені різноманітні ініціативи та проведено понад 50 заходів щодо підтримки дітей в ЗОЗ регіону. Реалізується проєкт «Medical Background», що направлений на популяризацію базових медичних знань серед сімей ВПО та дітей у дитячих лікарнях, гуртожитках та будинках сімейного типу.

Ініціативи студентів-волонтерів університету високо відзначені громадськістю міста та країни. За вагомий особистий внесок у гуманітарну допомогу під час збройного конфлікту нагороджені відзнакою “За гідність та патріотизм” Всеукраїнського об’єднання громадян «Країна» 32 студенти ХНМУ. З нагоди Міжнародного дня студентів за активну громадянську позицію, високі досягнення в навчанні, участь у науковій та громадській діяльності, формування інтелектуального потенціалу України оголошено Подяку Харківського міського голови двом здобувачам освіти університету: Віталію Щербакі (I медичний факультет) та Анні Матузок (II медичний факультет). Чисельні подяки нашим здобувачам надходять до університету від клінічних закладів, у т.ч. з-за кордону, від підрозділів Збройних сил, Національної гвардії, різних військових формувань, добровольчих батальйонів та цивільних організацій, цивільного населення.

Для **фізкультурно-оздоровчої роботи** в університеті існує 18 секцій з 17 видів спорту з високопрофесійним керівництвом викладачів профільної кафедри. Попри всі складнощі, пов’язані з війною, спортивне життя в університеті тривало. У 2023 році студенти та співробітники ХНМУ брали активну участь у змаганнях різних рівнів. На державному рівні студенти ХНМУ ставали призерами:

Ірина Третьякова – студентка 5 курсу стоматологічного факультету та Ірина Ярмач - студентка 1 курсу IV медичного факультету 12 разів посідали призові місця на Чемпіонатах та Кубках України зі стрільби з лука.

Дуже актуальним зараз стало проведення тренінгів з тактичної медицини. Разом з сектором громадського виховання та волонтерства Студентського

самоврядування за допомогою учбово-тренінгового центру тактичної медицини ХНМУ, угруповання «Схід» від Генерального штабу ЗСУ проводилися навчальні тренінги з тактичної медицини для підготовки бойових медиків на фронті.

Творчі колективи Молодіжного центру ХНМУ взяли участь в 11 (одиннадцять) Міжнародних дистанційних фестивалях-конкурсах як в Україні, так і за її межами: м. Київ (Україна), Валенсія (Іспанія), Анкона (Італія), Братислава (Словачія), Прага (Чехія), Варшава (Польща). Протягом року творчі колективи Молодіжного центру 7 разів отримали вищу нагороду Гран-прі і 33 рази посіли перші місця у міжнародних, всеукраїнських фестивалях і конкурсах.

Лікувально-профілактична робота

Станом на 01.12.2023 року загальна кількість науково-педагогічних працівників клінічних кафедр університету складає 883 особи, з них: професорів – 192, доцентів - 417, асистентів – 274, які регулярно вдосконалюють фахові компетентності. Протягом 2023 року заходи щодо **підвищення лікарської кваліфікації пройшов 201 фахівець** університету, з них на циклах стажування – 8, спеціалізації – 63, тематичного удосконалення – 130.

На виконання наказу МОЗ України від 31.08.2023 № 1555 «Про затвердження Змін до деяких наказів МОЗ України» в університеті організована робота щодо продовження строку дії на період дії воєнного стану та протягом трьох місяців з дня його припинення або скасування посвідчень про кваліфікаційну категорію та сертифікатів спеціаліста, який спливає у період дії воєнного стану. У 2023 році продовжено дію цих документів 346 співробітникам університету.

З метою забезпечення належних умов провадження освітньої діяльності відповідно до профілю клінічних дисципліни продовжується робота щодо збереження існуючих клінічних баз кафедр та розширення партнерських відносин із ЗОЗ. Університет **співпрацює з 91 закладом охорони здоров'я** різного підпорядкування, з яких: 23 заклади обласного підпорядкування, 24 заклади охорони здоров'я міського підпорядкування, 6 інститутами НАМН України, 2 відомчими закладами охорони здоров'я, 36 приватними медичними закладами. Разом з цим клінічна та освітня робота кафедральних колективів університету здійснюється на базах 3 науково-практичних медичних центрів університету: Університетському стоматологічному центрі ХНМУ, клініці Науково-дослідного інституту гігієни праці та професійних захворювань ХНМУ, Навчально-науковому медичному центрі «Університетська клініка» ХНМУ.

Науково-педагогічні працівники клінічних кафедр університету (126 висококваліфікованих фахівців) та клініцисти університетських клінік у цьому році продовжили надавати різнопланову медичну допомогу населенню міста та області, військовослужбовцям Збройних Сил України та тимчасово переміщеним особам. Протягом звітного періоду проліковано 17,5 тис.

пацієнтів, проведено: 47,3 тис. консультацій, 11 457 оперативних втручань різної складності та 3 358 асистенцій, 2 620 чергувань по стаціонару.

Особливо плідна робота проведена співробітниками кафедр хірургії № 4, медицини катастроф та військової медицини, нейрохірургії, які протягом другого року повномасштабного вторгнення рф разом з лікарями закладів охорони здоров'я беруть активну участь у наданні медичної допомоги як цивільному населенню, так і військовим.

НПП кафедри хірургії № 4 взяли участь у понад 600 оперативних втручаннях різної складності, з яких 60% проведено на базі Військово-медичного клінічного центру Північного регіону. Медична допомога надавалась постраждалим від мінно-вибухових уражень шиї, грудної клітки, черевної порожнини, кінцівок, проводились реконструктивно-відновлювальні оперативні втручання. Фахівцями кафедри вперше в Харківському регіоні виконані високотехнологічні оперативні втручання: ушивання лінійного розриву грудного відділу трахеї ? довжиною та відеоторакоскопічне ушивання поранення грудного відділу стравоходу. Співробітники кафедри у своїй практиці використовують мініінвазивну, ендоскопічну техніку, а також активно залучаються до технології моделювання оперативних втручань.

НПП кафедри медицини катастроф та військової медицини брали активну участь у проведенні анестезіологічного забезпечення та інтенсивної терапії військовим та цивільним постраждалим на клінічних базах кафедри, в тому числі під час роботи у команді разом з міжнародними партнерами-лікарями. Фахівці кафедри були залучені до розробки і впровадження клінічного протоколу проведення антибіотикотерапії у військових медичних формуваннях, брали участь у навчанні та впровадженні в клінічну практику сучасних тенденцій аферентної терапії, насамперед гострого діалізу та плазмаферезу. Співробітниками кафедри проліковано більше 50 хворих з гострим пошкодженням нирок та іншими важкими ускладненнями бойової травми.

Фахівці **кафедр нейрохірургії** взяли участь у понад 300 оперативних втручаннях різної складності, з яких близько 20% це практична допомога військовослужбовцям. Медична допомога також надавалась і цивільному населенню, яке постраждало від мінно-вибухових уражень головного мозку, хребта та спинного мозку, периферичної нервової системи та хворим на онкологічні, цереброваскулярні, дегенеративні захворювання. Співробітники кафедри постійно вдосконалюють свої навички, використовують мікрохірургічну, ендоскопічну техніку у своїй практиці. Під час роботи активно залучаються технології доповненої реальності як для передопераційної підготовки, так і безпосередньо при наданні медичної допомоги населенню.

У 2023 році продовжувалась адаптація роботи структурних лікувальних підрозділів університету до функціонування в умовах воєнного часу. У **Навчально-науковому медичному центрі «Університетська клініка» ХНМУ** проводиться необхідне перепрофілювання частини підрозділів з метою розвитку додаткових медичних послуг мешканцям міста та області. Успішно

розпочав роботу новий підрозділ Університетської клініки – **відділення медичної реабілітації**, який створено з метою комплексної мультидисциплінарної реабілітації пацієнтів ортопедичного, неврологічного та психіатричного напрямків, де отримують медичну допомогу як цивільні, так і військовослужбовці. Відкрито **Центр психічного здоров'я ХНМУ**, головна мета діяльності якого - всебічне сприяння розбудові стійкої системи психічного здоров'я шляхом підтримки реалізації проектів у сфері психічного здоров'я за участі структурних підрозділів, кафедр та окремих фахівців ХНМУ.

У 2023 році на базі клініки **НДІ гігієни праці та професійних захворювань** проводилось лікування профільних хворих та пацієнтів, які зверталися за медичною допомогою, продовжено роботу «**Центру реабілітації медичних працівників, перехворілих на COVID – 19**». Відповідно до підписаного «Меморандуму про спільну роботу між Харківською обласною ветеранською організацією України та ХНМУ» у клініці вже пройшли лікування та реабілітацію близько 70 ветеранів. Ця робота буде продовжуватися і надалі.

В умовах сьогодення **Університетський стоматологічний центр ХНМУ** практично єдиний заклад охорони здоров'я у м. Харкові, який у 2023 році надавав безкоштовну стоматологічну допомогу внутрішньо переміщеним особам із територій активних бойових дій (Куп'янськ, Ізюм, Вовчанськ, та інші) та військовослужбовцям Збройних Сил України.

Всі клініки мають облаштовані укриття у відповідності до вимог ДСНС, ведеться робота щодо контракування з НСЗУ: на адресу МОЗ та НСЗУ направлені відповідні листи щодо можливості проведення контракування пакетів медичних послуг, впроваджена комунікація з Медичною інформаційною системою, отримані висновки про відповідність споруд вимогам інклюзивності, надана інформація щодо поточних можливостей ННМК «УК» контракування певних пакетів медичних послуг та подальшого розширення контракування нових пакетів медичних послуг після проведення 1-го та 2-го етапів реконструкції.

Міжнародна діяльність

Міжнародна діяльність університету спрямована на його інтеграцію у світовий освітній та науковий простір. Університет активно розвиває міжнародні зв'язки, зокрема, через налагодження партнерства та співробітництва із зарубіжними університетами, інституціями та установами у рамках договорів та меморандумів.

У 2023 році було укладено **15 договорів (меморандумів) про співпрацю** з закордонними установами та університетами Азербайджану, Англії, Грузії, Польщі, Молдови, Іспанії, Італії та Німеччини. Станом на кінець 2023 року діючими є **91 договорів (меморандумів) про співпрацю**, на стадії підписання знаходиться 4 договори.

Продовжувалася робота за **20 міжнародними проектами**. Окрім цього, у звітному періоді було подано 3 проектні заявки на фінансування за програмою Еразмус+ КА2, Горизонт та Британської ради. Проектна заявка, яка була подана

до фінансування Британської ради «Просування жіночого лідерства у вищій медичній освіті» зі Школою клінічної медицини Кембриджського університету, отримала успішну оцінку та рекомендацію до фінансування.

За результатами конкурсів Еразмус+ Академічна мобільність 2022-2023 років рекомендовані до фінансування проекти з кредитної академічної мобільності з університетами Польщі (Гданський медичний університет, Вроцлавський медичний університет, Жешувський університет), Туреччини (Університет Чукурова) та Словенії (Університет Любляна).

Найбільш значимі загальноуніверситетські міжнародні проекти:

Україно-Швейцарський проєкт «Розвиток медичної освіти» Швейцарський інститут тропічної медицини та громадського здоров'я (Swiss TPH), 2 фаза; проєкт **«Симуляційна медицина та навчання на основі сценарій-орієнтованих ситуацій для надання невідкладної медичної допомоги»** (Simulation medicine and Scenario-based learning for emergency care “SimS”) в рамках програми ЄС Еразмус+, за напрямом **КА2**; спільний проєкт з **міжнародної кредитної академічної мобільності КА171** в рамках програми ЄС Еразмус+ **разом із Університетом Чукурова** (м. Адана, Турецька Республіка); спільний проєкт з **міжнародної кредитної академічної мобільності КА171** в рамках програми ЄС Еразмус+ **разом із Тарсуським університетом** (м. Мерсін, Турецька Республіка); проєкт **твіннінгу** зі **Школою клінічної медицини Кембриджського університету**, Великобританія та інші.

Активно проводиться робота з пошуку та реалізації **програм академічної мобільності** для здобувачів освіти, а саме: короткострокові тематичні стажування, семестрове навчання та короткострокові курси з мовної підготовки тощо.

Упродовж 2023 року було реалізовано понад **10 програм академічної мобільності, в рамках яких 417 здобувачів освіти нашого університету** мали можливість отримати досвід навчання в університетах та клініках партнерах, зокрема, університеті Чукурова, м. Адана, Туреччина, університеті SEU, м. Тбілісі, Грузія, університеті New Vision, м. Тбілісі, Грузія, Вроцлавському медичному університеті, м. Вроцлав, Польща, Школі клінічної медицини Кембриджського університету, Великобританія, Вільнюському університеті, м. Вільнюс, Литовська Республіка, у клініках м. Франкфурт, м. Вісбаден та реабілітаційній клініці м. Камберг, Федеративна Республіка Німеччина, клініці Заксенхаузен, м. Франкфурт, Федеративна Республіка Німеччина. Крім того, 19 студентів завершили онлайн-курс з англійської мови «Academic English Online programme», 21 здобувач освіти успішно завершили очно та понад 50 здобувачів в синхронному та асинхронному онлайн-форматах навчальний курс «Реабілітація пацієнтів з ампутаціями» для здобувачів вищої освіти спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів, який проводився HandiCap International-Humanity and Inclusion.

НПП ХНМУ беруть активну участь у роботі міжнародних конгресів, самітах, конференціях, викладають та проходять стажування, проводять сумісні

наукові дослідження, що сприяє обміну досвідом та налагодженню контактів з іноземними фахівцями. За звітний період було оформлено **49 закордонних відряджень до 15 країн світу.**

У рамках міжнародної співпраці організаціями партнерами для НПП та здобувачів освіти ХНМУ відкрито **безкоштовні доступи до таких освітніх ресурсів та онлайн-платформ:** ExLibris (мережа наукових бібліотек США, Австралії, Британії); CAPSULE; Speaking Clinically; Ukrainian Medical School; Crisis Rescue Foundation; матеріали з психіатрії та дитячої психіатрії Кембриджського університету, а також у 2023 році отримали вільний доступ до курсів платформи FutureLearn (понад 600 курсів провідних університетів Британії та Північної Америки).

ХНМУ є членом більш ніж **10 авторитетних академічних асоціацій та мереж світу.**

Працевлаштування випускників

У складі Навчально-наукового інституту післядипломної освіти працює сектор сприяння працевлаштуванню випускників, у рамках роботи якого налагоджена співпраця з державною службою зайнятості Харківської області – Харківським обласним та міським центрами зайнятості, Департаментом у справах молоді та спорту. У межах угоди про «Спільну діяльність» та «Плану спільних дій» між нашим університетом та міським центром зайнятості центр надсилає до університету інформацію щодо потреби лікувальних закладів Харківського регіону в лікарях-спеціалістах. Ця інформація розміщується на сайті ХНМУ, доводиться до відома інтернів і випускників ХНМУ. Проводяться інформаційні та профорієнтаційні заходи для випускників щодо питань навчання в інтернатурі та працевлаштування. Організовано постійне індивідуальне консультування, пропонуються наявні вакантні лікарські посади в лікувальних установах Харківщини та інших областей, які надали відповідні пропозиції до нашого ЗВО. За результатами звернень лікарів-інтернів є позитивні результати щодо отримання першого робочого місця після закінчення навчання в інтернатурі.

На сайті університету розміщено інформацію щодо техніки ефективного пошуку роботи, наявних вакансій лікарів-спеціалістів у лікувальних установах та організаціях Харкова і Харківської області, інших регіонів України, відкрито вільний доступ до on-line ресурсу пошуку роботи, який безкоштовно збирає вакансії та пропозиції з сайтів 64 країн світу.

Продовжується робота щодо **контролю за прибуттям випускників** університету до баз стажування інтернатури шляхом плідної співпраці з ЗОЗ та ДОЗ ХОВА, робота з надання одноразової грошової допомоги випускникам, які працюють у ЗОЗ сільської місцевості. Таку допомогу у 2023 році отримали 14 лікарів: Харківська обл. – 3 особи; Полтавська обл. – 2; Чернігівська обл. – 1; Кіровоградська обл. – 1; Київська обл. – 3; Миколаївська обл. – 1; Рівненська обл. – 1; Запорізька обл. – 1; Львівська обл.- 1.

Соціальний захист співробітників та студентів

Відповідно до умов Колективного договору при вирішенні пріоритетних питань соціального захисту співробітників та здобувачів освіти робота велася за такими **напрямами**:

1. Забезпечення регулярної та своєчасної виплати заробітної плати та стипендії, різноманітних доплат до посадових окладів, надання матеріальної допомоги на оздоровлення під час відпустки, преміювання співробітників університету до знаменних дат та свят, зокрема, Різдва та Новорічних свят.

2. Проведення обов'язкових профілактичних медичних оглядів, консультацій, поглиблених медичних обстежень і лікування співробітників та членів їхніх сімей у клініках університету.

3. Підвищення ролі культурно-масової та виховної роботи шляхом організації університетських спортивних заходів.

4. Оздоровлення співробітників та їхніх дітей у санаторіях, на базах відпочинку за рахунок профспілкового бюджету, а студентів – за рахунок адміністрації та профспілок.

5. Надання членам профспілки профспілкових виплат, направлених на покращення їх добробуту, надання допомоги при певних проблемах зі здоров'ям та при пошкодженні житла.

Протягом 2023 р. своєчасно виплачувалась заробітна плата співробітникам, а з квітня 2023 р у повному обсязі надані надбавки за науковий ступінь та вчене звання. З вересня 2023 р. працівникам, які безпосередньо працюють на робочому місці, виплачувалась надбавка за роботу з особливими умовами праці у розмірі 50% від посадового окладу за фактично відпрацьований час.

Усім категоріям співробітників, що працюють в університеті та в медичному коледжі ХНМУ, медперсоналу клінік університету надавалась матеріальна допомога на оздоровлення під час відпустки.

Співробітникам, які працюють у шкідливих та особливо шкідливих умовах, проведено **профілактичні огляди**, а іншим співробітникам за їхнім бажанням надано можливість пройти поглиблене обстеження та отримати висококваліфіковану лікувально-діагностичну допомогу на клінічних кафедрах і в університетській клініці. У зв'язку з російським військовим вторгненням санаторне реабілітаційне лікування отримав лише один співробітник (11400 грн. було сплачено з профспілкового бюджету).

У структурних підрозділах університету протягом року постійно проводилися: **виховна робота, культурні та спортивні заходи**. На нагородження 9 наших спортсменів з профспілкового бюджету було витрачено 4800 гривень. На день захисника України 01 жовтня профспілкова організація привітала та надала премію 15 співробітникам, які знаходяться у лавах ЗСУ (сума була виплачена в розмірі 59328 грн.). Також було закуплено майже 200 квитків на святкові новорічні вистави для дітей співробітників.

До профспілкової організації за звітний рік звернулися з метою отримання **матеріальної допомоги** 289 співробітників, за результатами чого

було здійснено фінансові виплати **на суму більш ніж 770 тис. гривень**. Онкохворим працівникам надавалась матеріальна допомога від 3760 грн. Таку матеріальну допомогу у загальній сумі 79580 грн. отримали 20 співробітників університету. При важких захворюваннях у разі лікування у стаціонарі виплати становили від 3 тис. грн. Таку допомогу у сумі 164787 грн. отримали 101 співробітник університету. Частина співробітників (32 особи) звернулася за допомогою у зв'язку з пошкодженням житла внаслідок військових дій, виплати становили 121 784 грн.

Колективний договір терміном на 5 років було укладено між адміністрацією ХНМУ та трудовим колективом і затверджено на конференції трудового колективу ХНМУ 23.12.2019 р. з подальшою реєстрацією в управлінні праці та соціального захисту Шевченківського району Харківської міської ради 20.03.2020 р. При розробленні Колективного договору адміністрація університету керувалася Конституцією України, чинним законодавством, а також положеннями обласної галузевої угоди. В університеті в повному обсязі у 2023 році дотримувались вимог та умов Колективного договору ХНМУ та Статуту ХНМУ. На загальних зборах колективу університету у серпні та у грудні звітного року проведено звітування про їх виконання.

Реалізація заходів щодо запобігання проявам корупційних правопорушень

У ХНМУ проводиться планомірна та неухильна робота щодо дотримання вимог антикорупційного законодавства. Внутрішні процедури і механізми прийняття, розгляду повідомлень про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інші порушення Закону України «Про запобігання корупції» реалізувалися відповідно до діючих в університеті: Антикорупційної програми ХНМУ, затвердженої наказом ХНМУ від 10.02.2020р. № 21, «Положення про врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних з корупцією в ХНМУ», затвердженого наказом ХНМУ від 24.12.2021р. № 292, «Положення про комісію з оцінки корупційних ризиків в ХНМУ», затвердженого наказом ХНМУ від 24.12.2021р. № 288, «Положення про порядок запобігання та врегулювання потенційного чи реального конфлікту інтересів у діяльності працівників ХНМУ», затвердженого наказом ХНМУ № 10 від 27.01.2022, наказу ХНМУ від 30.12.2022р. № 181/2022-адм. «Про дотримання вимог антикорупційного законодавства при прийомі на роботу та навчання в ХНМУ».

Згідно з Планом заходів, спрямованих на запобігання та виявлення корупції на 2022-2023 роки, затвердженого наказом ХНМУ № 299-адмін. від 28.12.2021 року, в університеті:

– співробітникам та здобувачам освіти надавалася методична допомога та проводилися консультації щодо повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень через публікацію відповідної інформації в газеті «Медичний університет» та на вебсайті університету. Постійно висвітлювалася інформація з викладенням основних положень Закону України «Про запобігання корупції» та інших документів антикорупційного

спрямування, зокрема опубліковано роз'яснення Міністерства юстиції України щодо правил декларування майна, доходів, витрат і зобов'язань фінансового характеру. Усі співробітники університету та здобувачі освіти при прийомі на роботу або навчання заповнювали «Лист ознайомлення з відповідальністю за скоєння корупційних дій», який зберігається в особових справах у відділі кадрів;

- каналом повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень є скринька довіри, що розміщена на офіційному вебсайті ХНМУ: dovira@kntmu.kharkov.ua;

- з метою поліпшення умов реалізації конституційного права громадян на звернення, своєчасного та належного реагування на обґрунтовані факти щодо порушення вимог законодавства ведеться «Журнал реєстрації звернень громадян» та «Журнал обліку особистого прийому громадян»;

– усі етапи вступної кампанії 2023 року проводилися в умовах відкритості, гласності та прозорості. За період прийому документів під час вступних випробувань та зарахування у ХНМУ не було виявлено жодної скарги щодо порушення гласності та прозорості при проведенні вступної кампанії цього року;

– ведеться постійний контроль за збереженням державного майна, щорічно проводиться його інвентаризація. З метою запобігання фінансовим правопорушенням, постійно проводиться аналіз фінансової звітності для своєчасного виявлення та усунення можливих недоліків.

У ХНМУ регулярно проводиться робота щодо оцінки корупційних ризиків. Для ідентифікації корупційних ризиків Комісією з оцінки корупційних ризиків та моніторингу виконання антикорупційної програми ХНМУ в 2023 році, яка була затверджена наказом ректора ХНМУ від 26.12.2022р. № 170/2022 адм, використовувалися нормативно-правові та організаційно-розпорядчі акти, які регулюють діяльність університету, здійснено аналіз реалізованих заходів щодо усунення виявлених корупційних ризиків за звітний період, проведено анонімне анкетування осіб, що навчаються в університеті.

За результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності ХНМУ Комісією проведено оцінку ймовірності виникнення корупційного ризику, наслідків корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією, корупційних ризиків за кількісним рівнем та надано пропозиції щодо їх усунення.

Інформація про результати роботи з профілактики та запобігання проявам посадових зловживань, хабарництва та інших негативних явищ, що проводилася відповідно до Антикорупційної програми ХНМУ, була доведена до відома співробітників та здобувачів освіти на Конференції трудового колективу та на засіданні Вченої ради університету. В університеті створено умови для відкритого контролю за діяльністю ЗВО, а також за діяльністю органів громадського самоврядування. З антикорупційними заходами, що проводилися в університеті можна ознайомитися на офіційному вебсайті ХНМУ: <https://kntmu.edu.ua/>, у розділі «Діяльність університету». У 2023 році

фактів, що можуть свідчити про вчинення корупційних правопорушень працівниками університету, виявлено не було.

Задіяні інформаційні ресурси – газета «Медичний університет» та вебсайт університету, що мають на меті поширення нормативно-правового забезпечення навчально-виховного процесу в університеті щодо запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями, гендерним насильством та забезпеченням рівних прав жінок і чоловіків, а також протидії булінгу та мобінгу в освітньому середовищі.

За результатами визначення **ступеню ризику суб'єктів господарювання** у сфері вищої освіти Державною службою якості освіти України в 2023 році університет відноситься до суб'єктів господарювання із середнім ступенем ризику, набравши 40 балів, що обумовлено, перш за все, значною динамікою в показниках контингенту здобувачів освіти і НПП внаслідок повномасштабного вторгнення рф.

Матеріально-технічна база та фінансово-господарське забезпечення

У 2023 році забезпечення життєдіяльності університету та його підрозділів відбувалося, не дивлячись на важкі часи, пов'язані із збройною агресією рф. Університет забезпечувався всіма видами комунальних послуг, матеріально-технічними ресурсами, відновлювались побутові умови, забезпечувалися умови для проведення навчального та лікувального процесів (зокрема, інноваційними технологіями та сучасним обладнанням). Проводились відновлювальні, капітальні, поточні, планово-попереджувальні роботи в навчальних корпусах, приміщеннях лікувальних підрозділів, гуртожитках та будівлях іншого призначення. При проведенні ремонтних робіт перевага віддавалась впровадженню енергозберігаючих технологій та засобів.

Університет має на балансі 15 будівель, зокрема, навчальних корпусів, загальна площа яких становить 76 258,2 м², а саме за адресою пр. Науки, 4:

- головний навчальний корпус – 15 618,9 м²;
- навчальний корпус «А» – 4 312,5 м²;
- навчальний корпус «Б» – 4 269,7 м²;
- навчальний лабораторний корпус – 10 031,5 м²;
- анатомічний корпус (вул. Сумська, 39) – 2 328,7 м²;
- навчальний корпус «В» (вул. Трінклера, 12) – 2179,9 м²;
- навчальний корпус кафедри медичних катастроф та військової медицини (вул. Трінклера, 12) – 3 280 м²;
- головний корпус НДІ гігієни праці та професійних захворювань (вул. Трінклера, 6) – 7 231,7 м²;
- навчальний корпус НДІ гігієни праці та професійних захворювань (вул. Трінклера, 6) – 738,7 м²;
- Університетський стоматологічний центр (пр. Перемоги, 51) – 6 490,3 м²;
- Медичний фаховий коледж ХНМУ (вул. Ігоря Муратова, 11) – 2416,1 м²;
- навчально-лабораторний корпус (вул. Амосова, 58) – 11744,3 м²;
- Патолого-анатомічний корпус (вул. Амосова, 35) – 3031,8 м²;

– а також господарський корпус (вул. Амосова, 58) – 696,4 м² та корпус віварію (вул. Амосова, 58) – 1887,7 м².

Також на балансі університету є Спортивно-оздоровчий табір «Медик», площа комплексу і споруд якого складає 789,6 м².

У власності університету для проживання здобувачів є 8 гуртожитків загальною площею 60 402,6 м² (житлова площа 24 743,4 м²), кількістю ліжко-місць – 3 264. Однокімнатні квартири під гуртожиток у кількості 20 одиниць (вул. Плеханівська, 57) – площею 683,5 м², десять кімнат під гуртожиток по пров. 23 Серпня, 2 – площею 187,5 м².

До складу університету входять також будівлі медичного призначення із загальною площею 13 910,5 м², які розташовані за адресою вул. О. Шпейєра, 4.

Дві будівлі університету є пам'ятками архітектури місцевого значення:

– будівля Науково-дослідного інституту гігієни праці та професійних захворювань (вул. Трінклера, 6) – охоронний № 42 «Списку пам'яток архітектури», затверджений рішенням Харківського облвиконкому від 30.04.1980 р. № 334;

– головний навчальний корпус (пр. Науки, 4) – охоронний № 37 «Списку пам'яток архітектури», затверджений рішенням Харківського облвиконкому від 30.04.1980 р. № 334.

В університеті **всі об'єкти нерухомого майна**, які складають матеріально-технічну базу, **зареєстровані в установленому чинним законодавством порядку та занесені до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно**.

У 2023 році було проведено значну кількість як запланованих, так і позапланових **ремонтів** у рамках відновлення пошкоджень навчальних корпусів та гуртожитків університету, які постраждали внаслідок постійних обстрілів міста армією РФ, побутового та технічного удосконалення структурних підрозділів університету з метою поліпшення їх можливостей та оптимального споживання всієї корисної площі і обладнання. Розмір ушкоджень будівель університету внаслідок ворожих обстрілів у 2023 р. складає 90 вікон, 10 дверей, 56 кв. м стелі та інш., що тягне за собою збитків на загальну суму близько 5 млн. грн. Про всі ушкодження та збитки, нанесені РФ, повідомлено відповідні інстанції.

Працівниками господарського блоку докладалося чимало зусиль із проведення ремонтних заходів з усунення пошкоджень та відновлення будівель, всі роботи проводились в максимально можливі стислі терміни.

Так, впродовж року було проведено **капітальні ремонти**:

фасаду головного входу, покрівлі та вікон будівлі гуртожитку № 4 (м. Харків, вул. Цілиноградська, 54), пошкоджених під час збройної агресії РФ;

покрівлі учбово-лабораторного корпусу та покрівлі двоповерхової прибудови до 11-ти поверхової будівлі учбово-лабораторного корпусу ННІ післядипломної освіти ХНМУ (м. Харків, вул. Амосова, 58), які постраждали внаслідок ракетно-артилерійського обстрілу. На стадії завершення капітальний ремонт

підвального приміщення цього корпусу для облаштування тимчасового укриття;

покрівлі будівлі 1-го, 2-го та 3-го корпусів гуртожитку №7 ХНМУ та допоміжних приміщень гуртожитку №7 ХНМУ (м. Харків, Салтівське шосе, 268), які постраждали внаслідок ракетно-артилерійського обстрілу.

Були проведені **поточні ремонти:**

лівої частини даху (ліквідація аварійної ситуації), віконних блоків та віконних укосів будівлі головного корпусу НДІ ГП та ПЗ ХНМУ, пошкоджених стін та навісу гаража головного корпусу НДІ ГП та ПЗ (м. Харків., вул. Трінклера, 6), які постраждали під час обстрілів;

покрівлі будівлі господарської споруди (бокс №1), виконано ремонт та укріплення віконних блоків будівлі сангігієнічного учбового корпусу (м. Харків, вул. Трінклера, 12);

покрівлі будівлі, вікон та водостічних труб будівлі учбового корпусу анатомії людини (м. Харків, вул. Сумська, 39), які постраждали під час обстрілів;

пошкоджених приміщень будівлі учбово-лабораторного корпусу (м. Харків, пр. Науки, 4).

Також проведено роботи з усунення можливих ризиків виникнення аварійних ситуацій та відремонтована вхідна група учбового корпусу «А» ХНМУ, вхідна група в цокольний поверх, підсобні приміщення, вентиляційної - тимчасового укриття головного учбового корпусу ХНМУ (м. Харків, пр. Науки, 4). Зроблено ревізію та проведені роботи з утеплення горіщного перекриття приміщень архіву головного учбового корпусу. Проведено ремонт ганку Університетського стоматологічного центру (учбових кафедр ХНМУ) (м. Харків, пр. Перемоги, 51).

Відповідно до вимог Закону України «Про охорону праці» та «Правил пожежної безпеки України», з урахуванням тих умов, що склалися внаслідок військової агресії РФ, особлива увага приділялась питанням забезпечення безпеки персоналу закладу, який працював на своїх робочих місцях. Постійно проводились всі необхідні заходи щодо встановлення та дотримання у підрозділах університету **правил безпеки перебування та пожежної безпеки**. Було організовано та проведено всі необхідні профілактичні роботи на мережах енергоживлення в усіх навчальних корпусах та інших приміщеннях університету.

Було забезпечено проведення **поточних ремонтів** систем вентиляції у будівлях: ННМЦ «УК» ХНМУ (м. Харків, вул. Олександра Шпейера, 4), Учбово-лабораторного корпусу (м. Харків, вул. Амосова, 58), цокольного поверху Учбово-лабораторного корпусу ХНМУ та головного учбового корпусу ХНМУ (м. Харків, пр. Науки, 4), головного корпусу НДІ ГП та ПЗ ХНМУ (м. Харків, вул. Трінклера, 6).

Відремонтовано (у т.ч. проведено ремонт вентиляційного обладнання) та закінчено облаштування підвальних приміщень для тимчасових укриттів у будівлях університету, які відповідають вимогам ДСНС (**7 сховищ на 1200 посадкових місць**). Заходи з організації достатньої кількості укриттів

забезпечує не тільки безпеку персоналу, а й дозволяє проводити навчальний процес у змішаному (гібридному) форматі.

З метою підготовки до проведення опалювального сезону та ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів до його початку було проведено повну ревізію всіх вузлів та устаткування теплоносіїв, трубопроводів системи опалення корпусів та будівель університету. За необхідністю були проведені профілактичні та ремонтні роботи.

В університеті вся діяльність щодо **проведення розрахунків з юридичними та фізичними особами** проводилася згідно з чинним законодавством. Опрацювання договорів, актів виконаних робіт, накладних на товари (роботи, послуги) виконувалось своєчасно і в повному обсязі.

Впродовж року запроваджувались заходи та проводилось придбання обладнання та устаткування **для забезпечення життєдіяльності закладу в періоди можливих «блекаутів»** після обстрілів інфраструктурних об'єктів армією РФ. Крім того, господарники університету, як і всі співробітники, постійно опікувались питанням максимального збереження існуючого майна підрозділів закладу. На цей час вдалося не тільки зберегти та відновити пошкодження, а і покращити якість навчання через придбання нового обладнання та широкого забезпечення інформаційної складової навчального процесу, зокрема, і в рамках реалізації грантових проектів.

Всі кафедри та навчальні підрозділи університету були забезпечені доступом до Інтернету, можливістю використовувати мережеві сховища, сучасні програмні продукти навчального, наукового та іншого спрямування для проведення всіх видів діяльності. Локальна Інтернет-мережа зв'язку має пропускну здатність до 1000 Мб/с і дозволяє одночасну роботу близько 850 стаціонарних комп'ютерів. В університеті організовано єдину централізовану систему Wi-Fi доступу до інтернету, що забезпечується 250 точками з Wi-Fi концентраторами, які дають можливість підключення до мережі до 25000 абонентів. Локальна Інтернет-мережа зв'язку має пропускну здатність до 1000 Мб/с. Усі гуртожитки університету підключено до мережі Інтернет та поєднано в єдину мережу.

Університет в своїй діяльності приділяє значну увагу **реалізації принципу безбар'єрності при організації освітнього процесу**, враховуючи положення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року. У корпусах університету та гуртожитках наявні пандуси та ліфти, санітарні кімнати, в навчальних кімнатах, їдальнях, бібліотеці, місцях відпочинку забезпечені умови для комфортного перебування та отримання відповідних послуг для людей з обмеженими можливостями чи вадами здоров'я. В університеті в цілому забезпечено доступність навчальних приміщень для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, зокрема, безперешкодний доступ до будівель, навчальних приміщень та іншої інфраструктури відповідно до державних будівельних норм, правил і стандартів, про що **наявні відповідні експертні висновки.**

Організація освітнього процесу, зокрема, з використанням технологій дистанційного навчання передбачає можливості врахування різних потреб здобувачів освіти в освітньому процесі в залежності від стану здоров'я. Підтримка осіб, яким необхідні особливі умови в освітньому процесі, здійснюється відповідно до **Положення про організацію інклюзивного супроводу освітнього процесу у ХНМУ**, що передбачає його організацію та реалізацію за наступними напрямками: навчально-організаційний, педагогічний, психологічний, фізкультурно-спортивний, соціальний та професійна адаптація.

Фінансово-господарське забезпечення

В університеті **бюджетні кошти загального та спеціального фондів використовуються виключно за цільовим призначенням**. Університет не обмежувався лише державним фінансуванням, а й докладав максимальних зусиль для формування спеціального фонду. Окрім коштів, які сплачують студенти за навчання та проживання в гуртожитках, спеціальний фонд поповнюється завдяки таким послугам, як виконання науково-дослідних робіт, проведення медичних оглядів за договорами, оренда майна, протокольні-інформаційні послуги, послуги з перекладу та ін. Залучені кошти спрямовувалися не лише на покриття захищених видатків, а й на потребу приведення в належний стан навчальних, лікувальних корпусів, гуртожитків шляхом їх поточного та капітального ремонту. Зокрема, **на ліквідацію руйнувань, спричинених збройною агресією РФ**, та на поточний ремонт і облаштування тимчасових укриттів з метою створення безпечних умов праці були залучені кошти загального і спеціального фонду та кошти, отримані з інших джерел власних надходжень на загальну суму **11,4 млн грн**.

У 2023 році продовжено дію воєнного стану в Україні, і наш регіон на сьогодні згідно з наказом Міністерства реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22.12.2022 № 309 «Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією» розташований в зоні можливих бойових дій. Цей факт є причиною подальшого зменшення контингенту та, відповідно, і зниження надходжень до спеціального фонду.

За підсумками фінансово-економічної діяльності ХНМУ розмір надходжень зведеного бюджету (загальний та спеціальний фонди з урахуванням надходжень, отриманих від благодійних внесків, грантів та дарунків) за всіма програмами, за якими працював університет, склав **568,6 млн грн, що менше у порівнянні з попереднім роком лише на 2,2 %**. ХНМУ має достатній фінансовий запас міцності. Незважаючи на складну політичну та економічну ситуацію в країні, на рахунках **спеціального фонду за всіма програмами залишок коштів зріс на 1,3 %**. Стабільність була досягнута завдяки заходам щодо економного та раціонального використання коштів.

У загальній масі надходжень обсяг коштів спеціального фонду становить 47,4 %, загального фонду – 52,6 %. Аналіз надходжень загального та спеціального фонду за всіма програмами наведено в табл. 5.

Таблиця 5

КПКВ 2301020 «Наукова і науково-технічна діяльність у сфері охорони здоров'я»					
Загальний фонд			Спеціальний фонд		
2022	2023	2023/2022	2022	2023	2023/2022
5 776,7	4 713,3	-18,4%	4 315,9	2 190,5	-49,2%
КПКВ 2301070 «Підготовка і підвищення кваліфікації кадрів у сфері охорони здоров'я, підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів закладами фахової передвищої та вищої освіти»					
Загальний фонд			Спеціальний фонд		
2022	2023	2023/2022	2022	2023	2023/2022
144 029,0	192 087,9	33,4 %	347 497,9	256 184,2	-26,3%
КПКВ 2301090 «Загальнодержавні заклади та заходи у сфері медичної освіти»					
Загальний фонд			Спеціальний фонд		
2022	2023	2023/2022	2022	2023	2023/2022
91,2	1129,9	1138,9%	-	-	-
КПКВ 2301170 «Спеціалізована медична допомога, що надається закладами охорони здоров'я наукових установ та закладів вищої освіти»					
Загальний фонд			Спеціальний фонд		
2022	2023	2023/2022	2022	2023	2023/2022
70 076,5	94 498,9	34,9%	5 583,3	9 486,9	69,9%
КПКВ 2301200 «Спеціалізована медична допомога, що надається в амбулаторних умовах закладами охорони здоров'я наукових установ та закладів вищої освіти, а також загальнодержавними закладами охорони здоров'я»					
Загальний фонд			Спеціальний фонд		
2022	2023	2023/2022	2022	2023	2023/2022
3 398,3	5 549,9	63,3%	654,4	1 502,3	129,6%
КПКВ 2301700 «Надання компенсацій об'єктам державної власності, у будівлях (приміщеннях) яких в умовах воєнного стану на безоплатній основі розміщувалися внутрішньо переміщені особи»					
Загальний фонд			Спеціальний фонд		
2022	2023	2023/2022	2022	2023	2023/2022
	1 248,1				
Разом					
Загальний фонд			Спеціальний фонд		
2022	2023	2023/2022	2022	2023	2023/2022
223 371,7	299 228,0	34,0%	358 051,4	269 363,8	-24,8%

За програмою 2301020 «Наукова і науково-технічна діяльність у сфері охорони здоров'я» за спеціальним фондом у 2023 р. надійшло 2 190,5 тис грн (без врахування надходжень, отриманих від благодійних внесків, грантів та дарунків), зокрема, від основної діяльності – 1 754,6 тис грн (з них 372,4 тис грн за участь, як співвиконавці проекту «Дослідження придатності барвників та їхніх кон'югантів у якості флуоресцентних трейсерів для визначення морфології клітини та використання у медико-біологічних аналізах», який виконувався за кошти грантової підтримки Національного фонду досліджень України) та від оренди майна – 435,9 тис грн.

У загальній структурі витрат 29,7 % склала заробітна плата з нарахуваннями; 29,1 % – витрати на капітальний ремонт приміщень; 20,5 % – витрати на оплату комунальних послуг; 19,2 % – витрати на придбання предметів, матеріалів та оплату послуг; 1,5 % – витрати на сплату податків та зборів, обов'язкових платежів до бюджету та інші витрати.

За загальним фондом були використані кошти у розмірі 4 713,3 тис грн 99,9 % (4 710,8 тис грн) на виплату заробітної плати з нарахуваннями науковим працівникам, 0,1 % (2,5 тис грн) – на оплату банківських послуг.

У 2023 р. за загальним фондом за **програмою 2301170 «Спеціалізована медична допомога, що надається закладами охорони здоров'я наукових установ та закладів вищої освіти»** використано коштів на суму 94 498,9 тис грн, з них 77 064,1 тис грн (81,6 %) на виплату заробітної плати з нарахуваннями; 11 963,7 тис грн (12,6 %) – на оплату комунальних та інших послуг; 2 902,5 тис грн (3,1 %) – на продукти харчування; 2 568,6 тис грн (2,7 %) – на придбання предметів, матеріалів та медикаментів.

За спеціальним фондом надійшло 3 483,5 тис грн (без урахування надходжень, отриманих від благодійних внесків, грантів та дарунків), що у порівнянні з 2022 роком більше на 37,8 %. У структурі витрат: 53,1 % склали видатки на заробітну плату з нарахуваннями; 28,0 % на оплату комунальних та інших послуг; 18,9 % – витрати на придбання предметів, матеріалів та медикаментів.

Надходження УСЦ ХНМУ **КПКВК 2301200 «Спеціалізована медична допомога, що надається в амбулаторних умовах закладами охорони здоров'я наукових установ та закладів вищої освіти, а також загальнодержавними закладами охорони здоров'я»** за спеціальним фондом у 2023 році склали 1 415,1 тис грн (без урахування надходжень, отриманих від благодійних внесків, грантів та дарунків), що на 132,3 % більше у порівнянні з попереднім роком. Основну частину витрат склали витрати на заробітну плату з нарахуваннями – 74,6 %; 14,8 % – витрати на оплату комунальних та інших послуг; 10,6 % – витрати на медикаменти та придбання предметів і матеріалів.

Фінансування за загальним фондом у 2023 році склало 5 549,9 тис грн. 86,7 % з них складають видатки на заробітну плату з нарахуваннями, 11,7 % – оплата комунальних та інших послуг; 1,6 % – медикаменти, предмети, матеріали.

У 2023 році, у зв'язку з продовженням дії воєнного стану, у гуртожитки ХНМУ було розміщено внутрішньо переміщених осіб. У звітному році в **гуртожитках**

університету перебувають **405 внутрішньо переміщених осіб**, які мають належні умови проживання. Згідно з постановою КМУ від 11.03.2022 р. № 261 «Про затвердження Порядку та умов надання компенсації за спожиті комунальні послуги під час розміщення внутрішньо переміщених осіб у будівлях (приміщеннях) об'єктів державної, комунальної та приватної власності в період воєнного стану» вперше було виділено кошти на відшкодування витрат за комунальні послуги по **КПКВК 2301700 «Надання компенсацій об'єктам державної власності, у будівлях (приміщеннях) яких в умовах воєнного стану на безоплатній основі розміщувалися внутрішньо переміщені особи»**. За цією програмою було відшкодовано у 2023 році 1,2 млн грн.

Питома вага надходжень за **КПКВК 2301070 «Підготовка і підвищення кваліфікації кадрів у сфері охорони здоров'я, підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів закладами фахової передвищої та вищої освіти»** за спеціальним фондом найбільша, а саме 95,1 %.

За спеціальним фондом без урахування надходжень, отриманих від благодійних внесків, грантів та дарунків, надійшло 253 532,8 тис грн, що у порівнянні з минулим роком менше на 22,7 %. Надходження від основної діяльності – 244 270,0 тис грн (96,3 %), від господарської діяльності – 7 448,4 тис грн (2,9 %); від оренди майна – 1 805,0 тис грн (0,7 %); від реалізації майна – 9,4 тис грн (0,1 %). Крім того, у 2023 році було отримано грант програми Еразмус+ на тему «Симуляційна медицина та навчання на основі сценарних ситуацій для надання невідкладної медичної допомоги» на суму 1 992,4 тис грн.

Структура витрат спеціального фонду за програмою 2301070 така: заробітна плата з нарахуваннями 211 438,5 тис грн (87,3 %); придбання предметів, продуктів харчування, оплата послуг 15 129,6 тис грн (6,3 %); оплата комунальних послуг 13 208,0 тис грн (5,5 %); капітальні витрати 1 457,8 тис грн (0,6 %); інші видатки – 854,0 тис грн (0,3%).

У 2023 році за загальним фондом використано коштів у розмірі 192,1 млн. грн, з них 80,6 % (154,8 млн грн) на виплату заробітної плати з нарахуваннями, 16,3 % (31,3 млн грн) на виплату стипендії, 2,4 % (4,5 млн грн) на оплату комунальних та інших послуг; 0,3 % (716,5 тис грн) на виплату компенсації за харчування дітям-сиротам, придбання одягу, допомоги у працевлаштуванні; 0,4 % (812,0 тис грн) – інші виплати.

В умовах дії правового режиму воєнного стану та можливості бойових дій на території міста Харкова в ХНМУ своєчасно здійснювалися всі та в повному обсязі виплати заробітної плати працівникам університету, інші соціальні виплати, у тому числі стипендії, оплата всіх наданих рахунків за комунальні послуги та енергоносії. Станом на 01.01.24 **відсутня заборгованість за всіма видами платежів**, у тому числі й по зобов'язанням перед державним бюджетом, органами Пенсійного фонду України, державними соціальними фондами.

У ХНМУ забезпечується ефективне використання коштів державного бюджету. Кошти загального фонду використані у 2023 році практично на 100 відсотків. Усі підрозділи університету дотримуються штатно-фінансової дисципліни. Університет вчасно здійснював подання на затвердження до Міністерства охорони здоров'я України кошторису доходів і видатків, плану асигнувань загального фонду бюджету, пропозиції щодо змін по загальному фонду бюджету та затвержені довідки про зміни до кошторису по загальному та спеціальному фондах із розрахунками до них.

Основні проблемні питання діяльності університету

1. Зростання негативного впливу повномасштабного військового вторгнення РФ на країну в цілому та на діяльність університету зокрема, у тому числі внаслідок його розташування в зоні можливих (активних) бойових дій та неконтрольованих ризиків щодо безпекової ситуації в регіоні та країні.

2. Зростання кадрового дефіциту в умовах військової агресії РФ, зокрема через вимушену евакуацію фахівців за межі країни.

3. Обмеження доступу та необхідність подальшого розвитку й модернізації матеріально-технічної бази наукових досліджень.

4. Скорочення контингенту осіб, які отримують освітні послуги в університеті, перш за все, внаслідок несприятливих умов для навчання в Україні іноземних здобувачів та критичне зниження привабливості нашої країни на міжнародному освітньому ринку для іноземних громадян внаслідок збройної агресії РФ.

5. Забезпечення якості освітньої діяльності відповідно до європейських стандартів в умовах повномасштабного вторгнення в контексті балансу безпеки всіх учасників освітнього процесу та якості надання освітніх послуг, зокрема реалізації практичної складової освітніх програм, збереження та можливого покращення матеріально-технічної бази освітнього процесу.

6. Збереження галузевих конкурентних переваг в умовах збільшення провайдерів освітніх послуг у галузі «Охорона здоров'я» за рахунок не профільних і приватних ЗВО та зростання конкуренції як на загальнодержавному, так і світовому ринку освітніх послуг. Відсутність дієвих загальнодержавних механізмів забезпечення контролю якості освітніх послуг за освітніми програмами, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, зокрема в галузі «Охорона здоров'я».

7. Продовження інтеграційних процесів внаслідок реорганізації та приєднання ХМАПО до університету.

8. Наявність різних форм фінансових зобов'язань, в тому числі по відшкодуванню комунальних послуг, у положеннях договорів про спільну діяльність університету із закладами охорони здоров'я, яка є необхідною умовою забезпечення повноцінної роботи клінічних кафедр на клінічних базах, призводить до збільшення навантаження на бюджет університету в умовах дефіциту загального фінансування та його наповнення.

9. Не проста фінансова ситуація в закладах освіти, зокрема в нашому університеті, що склалася внаслідок збройної агресії РФ. Вагомий дефіцит бюджетних коштів є наслідком низького рівня фінансово-економічного й матеріально-технічного забезпечення закладів вищої освіти за кошти державного бюджету та суттєвого скорочення надходжень до спеціального фонду за рахунок відтоку здобувачів освіти, які навчаються за кошти фізичних та юридичних осіб, що призводить до необхідності економного використання коштів, оптимізації штатного розпису.

10. Необхідність оперативного та гнучкого реагування на ризики, що виникають внаслідок швидких вагомих змін у законодавстві країни в контексті реформування сфери вищої освіти України.

Шляхи вирішення проблемних питань та першочергові завдання

1. Пошук і реалізація нових можливостей стратегічного розвитку університету в контексті наявної військово-політичної, демографічної та соціально-політичної ситуації в країні на підставі принципів кризис-менеджменту. Подальша цифровізація всіх напрямків діяльності університету, впровадження системи електронного документообігу, створення єдиного цифрового середовища. Оптимізація структури університету у відповідності до сучасних викликів, змін у регулюванні вищої освіти та можливостей і стратегії розвитку університету.

2. Збереження і посилення кадрового потенціалу університету шляхом оптимізації кадрової політики, підтримки індивідуальної траєкторії професійного розвитку кожного співробітника, створення атмосфери мотиваційної підтримки розвитку особистості, формування дієвого кадрового резерву. Посилення якісного складу НПП з урахуванням вимог чинних ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти», шляхом забезпечення робочим місцем в університеті випускників аспірантури та докторантури, широкого залучення до надання освітніх послуг провідних фахівців-практиків галузі охорони здоров'я, менеджерів охорони здоров'я, міжнародних експертів в рамках реалізації міжнародних проєктів університету. Розроблення системи мотивації співробітників відповідно до ключових показників ефективності реалізації стратегічних напрямів розвитку університету.

3. Підвищення конкурентоздатності університетської науки у світовому академічному просторі, входження в престижні світові рейтинги, забезпечення подальшого розвитку наукових шкіл університету. Активна участь науковців у конкурсах на фінансування НДР від МОЗ України, Національного фонду досліджень України, розширення можливостей щодо отримання міжнародних грантів. Удосконалення моделі планування і виконання наукових досліджень, модернізація підходів до оцінювання наукової діяльності. Подальша модернізація матеріально-технічної і науково-дослідної бази університету шляхом придбання високотехнологічного устаткування та підвищення ефективності роботи наукового обладнання лабораторій

університету, залучення висококваліфікованих наукових співробітників. Подальша інтернаціоналізація діяльності університету, розширення кордонів співпраці з міжнародними інституціями і, зокрема, через участь у спільних міжнародних проєктах, грантових конкурсах, програмах Еразмус+, Горизонт 2020 тощо.

4. Збереження і поступове збільшення кількості вітчизняних та іноземних здобувачів вищої освіти через ефективну профорієнтаційну роботу, впровадження сучасних інформаційно-маркетингових технологій, заохочення вітчизняної та іноземної молоді до навчання, забезпечення високої якості надання освітніх послуг у парадигмі студентоцентрованого й особистісноцентрованого підходів.

5. Постійний розвиток та удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти відповідно до стандартів європейського освітнього простору, системний моніторинг та регулярне оновлення змісту освітніх програм з урахуванням сучасних досягнень медичної науки та практики, принципів доказової медицини, потреб ринку праці та суспільних запитів, зокрема, з питань військової та тактичної медицини, медицини невідкладних станів, реабілітації, психологічної допомоги тощо; розширення форм проведення практичного навчання та відпрацювання практичних навичок, використання можливостей зовнішньої академічної мобільності, університетського симуляційного центру, збільшення площ укриттів, облаштованих для проведення освітнього процесу в безпечних умовах. Подальше вдосконалення методології освітнього процесу за рахунок впровадження сучасних форм гібридного (змішаного) навчання, оновлення можливостей дистанційного навчання, зокрема, програмних продуктів віртуальної навчальної симуляції (віртуальної реальності), можливостей міжнародних медичних освітньо-інформаційних ресурсів, з фокусом на практично-орієнтованість освітнього процесу.

6. Широке національно-патріотичне та морально-етичне виховання студентської молоді, формування у здобувачів освіти та співробітників почуття корпоративної єдності, взаємопідтримки та поваги до університетських цінностей, подальша розбудова культури доброчесності. Підтримка та розвиток волонтерського руху.

7. Розширення напрямів надання освітніх послуг з урахуванням першочергової кадрової потреби сфери охорони здоров'я, зокрема підготовки висококваліфікованих та конкурентоздатних фахівців для роботи за принципом мультидисциплінарної бригади.

8. Визначення та реалізація концепції та стратегічного плану розвитку надання освітніх послуг на післядипломному етапі з метою посилення позицій університету як провайдера якісних, сучасних, контент-орієнтованих освітніх послуг безперервного професійного розвитку фахівців охорони здоров'я.

9. Більш широке залучення симуляційних технологій для удосконалення практичної підготовки лікарів-інтернів та слухачів курсів підвищення кваліфікації, БПР. Посилення співпраці з міжнародними

партнерами щодо підвищення якості післядипломної освіти лікарів та фахівців у сфері охорони здоров'я.

10. Напрацювання разом з керівництвом клінічних баз нових підходів для підвищення якості й ефективності спільної роботи клінічних кафедр та профільних відділень закладів охорони здоров'я. Оптимізація мережі клінічних баз університету.

11. Розвиток потенціалу клінічних структурних підрозділів університету (університетської лікарні) шляхом посилення матеріально-технічної бази, розширення напрямів надання медичної допомоги з урахуванням поточного запиту як цивільного населення, так і військових, зокрема розбудови реабілітаційної медицини. Розширення джерел фінансування і зокрема за рахунок контракування з НСЗУ.

12. Диверсифікація джерел фінансування діяльності університету. Постійний моніторинг фінансового стану ХНМУ, своєчасне реагування на зовнішні виклики, постійний пошук та залучення нових джерел надходжень до спеціального фонду, зокрема, через залучення грантових коштів, ефективне використання фінансового ресурсу.

13. Вдосконалення системи управління університетом, зокрема фінансово-економічною діяльністю, шляхом впровадження і розвитку єдиної електронної системи управління університетом.

14. Своєчасне реагування та імплементація законодавчих ініціатив уряду та профільних міністерств щодо реформування сфери вищої освіти в країні в контексті подальшої євроінтеграції.

Ректор

Валерій КАПУСТНИК